

AREGGEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19.

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára Ausztriában 3000 osztrák kor. Jugoszláviában 4 dinár

SZERKESZTŐSÉGI TELEFONOK:
65-53, JÓZSEF 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

KIADÓHIVATAL: JÓZS. 143-26. VASÁRNAP ESTÉTŐL REGGELIG: JÓZS. 9-66

III. évfolyam

Budapest, 1924 augusztus 25.

33. szám

Förster Henrik a vizsgálóbíró előtt

Az ügyészség Erzberger meggyilkolása miatt előzetes letartóztatását indítványozta

A külügyminiszteriumban vasárnap délelőtt döntöttek a Németországnak adandó válasz ügyében. — A fogházraporton Förster fölindulva tiltakozott a gyilkosság vádjá ellen

(A Reggel tudósítójától.) Holnap, kedden, lesz három esztendeje, hogy Erzberger Mátyás németbirodalmi miniszter gyilkosság áldozata lett.

Es ma kerül dr. Babics Jenő budapesti büntetőtörvényszéki vizsgálóbíró elé az a bajor fiatalember, akit Gömbös Gyula nagytétényi villájában tartóztattak le és a vizsgálóbíró számonkéri a fiatalembertől, hogy mi része van Erzberger meggyilkolásában?

Ismeretes, hogy a rendőrségen szombaton szembesítették Förster Henrik 32 éves bajor gazdálkodót azokkal a német detektívekkel, akik az Erzberger-féle gyilkosság földelítésére és az itt lefogott Förster személyazonosságának megállapítása érdekében jöttek Budapestre. Amikor elővezették rendőrségi zárkájából Förster Henriket, a két detektív kezében tartotta a gyanúsítottnak Németországban készült hü fotográfiáját és Szeszlér főkapitányhelyettes szobájában hosszabb időn át figyelték, nézegették, azután röviden kikérdezték a gyilkosság gyanúsítottját. A fiatalabbik német detektív jelentkezett először és teljes határozottsággal kijelentette, hogy a Förster Henrik néven őrzött bajor fiatalember igazi neve Schulze Henrik,

akit személyesen ismer

és aki Erzberger meggyilkolásában részt vett. A másik német detektív csupán a fényképek alapján vélte fölismerni a gyilkosság miatt körözés alatt álló Schulze Henriket. Förster-Schulze Henrik fölindultan tiltakozott az ellen, hogy neki bármi része lenne a gyilkosságban. Azt hangoztatta, hogy a tanuk egész tömegével tudja igazolni, hogy „ő Förster Henrik, aki Oroszországban, Odessza mellett született, német szülőktől. Élő emberek tanúsítják, hogy a gyilkosság időpontjában egyáltalán nem is tartózkodott Németországban. Vallomása során csakugyan több tanura hivatkozott, akik alibi-jét igazolni tudják. A súlyos váddal szemben ez a védekezés fölöttébb érdekes, mert külföldinek külföldön elkövetett büncselekményéről van szó és a törvény, valamint a nemzetközi szerződések záros határidőt írnak elő arra, hogy a kiadatás kérdésében a hatóságok döntsenek, mert

ha ez a meglehetősen rövid határidő — hat hét — eltelik és nincs érdemleges döntés a kiadatás kérdésében, akkor azonnal szabadlábra kell helyezni a letartóztatott gyanúsítottat.

Kérdés azonban, hogy a hatóságok belemennek-e abba, hogy külföldön tartózkodó alibi-tanukat megkeresés útján kihallgassanak, vagy megelégszenek a német hatóságok által ideküldendő bizonyítékokkal és a szombaton megtartott személyazonossági tanuk kihallgatásával. Szombat délután 2 órakor vitték át a rendőrségről Förster-Schulze Henriket az ügyészség Markó-utcai fogházába. Gersi István fogházgondnok

a harmadik emeleten levő 14. számú cellát jelölte ki a gyanúsított számára.

A fogházirodában kitöltötték a törzskönyvi lapot, de itt épp úgy, mint a bűnügy-aktáiban

is — a gyanúsított Förster Henrik néven szerepel. A rendőrség megküldötte az ügyészséghez a bűnügyre vonatkozó aktákat is, de ezek között nincsen olyan írásos végzés vagy határozat, amely Förster Henrik előzetes letartóztatását tartalmazná. A rendőrség a vallomási ízezőkönyveken kívül csak egy kísérőiratot küldött át az ügyészségre, mert a nyomozó hatóság egyáltalán nem hozott írásos végzést arról, hogy Förster Henriket őrizetbe vették vagy előzetes letartóztatásba helyezték. Ennek az a titka, hogy egyelőre Förster Henrik bűnügye nálunk

csak mint kiadatási ügy szerepel.

ugy, hogy a rendőrség hatáskörén tulessik a fogság kérdésében való határozathozatal. Dr. Polányi Aladár királyi főügyész helyettes, mint a budapesti ügyészség ezidő szerinti vezetője, az iratok áttanulmányozása után

maga szerkesztett egy indítványt, amelyben arra kéri a vizsgálóbíró, hogy Förster Henrik ellen Erzberger Mátyás németbirodalmi miniszter meggyilkolása miatt rendelje el az előzetes letartóztatást.

Az ügyészség ezen indítvány folytán arra az álláspontra helyezkedett, hogy Förster Henrik ügyét egyelőre nem mint kiadatási ügyet intézi, hanem úgy jár el, mint más bűnügyben.

A német hatóságoknak ugyanis nincs még itt a megkeresése a kiadatás elrendelése iránt és hiányzik még az előírás szerinti német elfogatóparancs az iratok közül.

Amíg ezeket a magyar büntetőhatóságok kezéhez nem veszik, kénytelenek úgy kezelni az ügyet, mint akármelyik más belföldi bűnöző esetét. Dr. Polányi Aladár főügyész helyettes kijelentette munkatársunk előtt, hogy

a kiadatási eljárás haladéktalanul megindul, ha az erre vonatkozó iratok megérkeznek.

Hogy milyen eredménye lesz a kiadatási eljárásnak, azt természetesen ma még nem tudhatni, arról sem lehet nyilatkozni, vajjon Erzberger meggyilkolását politikai büncselekménynek vagy közönséges gyilkosságnak minősítik-e. Az ügyészség megkeresését, valamint az ügyre vonatkozó összes iratokat vasárnap délelőtt osztották ki dr. Babics Jenő büntetőtörvényszéki soros vizsgálóbírónak. A vizsgálóbíró a Reggel munkatársának kijelentette, hogy az iratok tüzetes áttanulmányozása után

ma, hétfőn délelőtt maga elé vezetteti a fogházból Förster Henriket, részletesen kihallgatja és azután határoz majd a letartóztatás kérdésében.

A bűnvádi pörrendtartás külön szakaszokban intézkedik az ugynevezett kiadatási fogság kérdésében. A 476. szakasz ezt a fogságot akkor írja elő, ha valamely külföldi hatóság megfelelő tényállás és bizonyítékok közlésével kívánja az itt fogságra vetett gyanúsított kiszolgáltatását. Figyelemmel arra, hogy a törvény akképen intézkedik, hogy ez a kiadatási fogság német alattvalókkal szemben hat hétnél tovább nem tarthat és hogy ezt a fogságot a törvényszék ítélőtanácsa rendelheti csak el, a vizsgálóbíró egyáltalán nem dönt a kiada-

Bajorok Budapesten

Engedjék meg, hogy az utolsó pillanatig, amíg a bizonyítékok súlya alatt össze nem roskadok, határozottan kételkedjem abban, hogy az ál-Förster az igazi Schulze, Erzberger aljas és gyáva gyilkosa. Nem akarom hinni, végsőkéig viaskodom magammal, mert a gyilkos személyazonosságának kétségtelen igazolása oly perspektívákat tárna föl, amelyek szégyenletesek, megalázók, iszonyatosak. Mit teszek én, ha bekopogtat hozzám egy férfi és azt mondja: Uram, az én hazámban urrá lett a söpredék, rabolnak, akasztanak, megbeestelenítik a multunkat, üldözik a tisztességet, meggyőződést és a honszerelmet. Egyik vezérüket lelőttem, elmenekültem, most itt állok hajlék nélkül, éhesen. Kezet szoritok a menekülttel, a házamba fogadom és ha százszor körözik is, soha ki nem adom a hatóságnak. Németországnak azonban törvényes alkotmánya és kormányszata van; Erzberger Mátyás pedig népét önföláldozással és hűséggel szolgáló, vallásos és erkölcsös polgári politikus volt. Őt nem a gaszág és zsarnokság ellen a szívekből kiszikrázó termékeny és nemes gyűlölet küldte a másvilágra; Erzbergert megölették azok, akiknek utjukba állt. Erzberger azért fejezte be földi pályafutását, amiért Matteotti a rianoi erdőség mohasírjába fulladt. Nincs az a politikai, világnézeti, sőt osztályelfogultság, amely Erzberger Mátyás orgyilkosait bajtársainak ismerné. Kezet szoritani velük: véres cimboraság. Bűnüket tudva, félrevezetni a rendőrséget, nem magyar becsület, zsiványbecsület. Éppen ezért nem hiszem, egy pillanatig sem hittem, mert nem akarom elhinni, hogy Gömbös Gyula nagytétényi vendégei e fölbérelt brávók, akik nem szívükben harangozó rajongásból, nem fékezhetetlen indulatból, nem az agyat elsötétítő bosszúból, de hideg számításból, csupán a gyilkolásért gyilkolva, lőttek tizenkét golyót Erzberger testébe. Gömbössel szemben állhatok, kívánhatjuk egymás politikai vesztét, de soha oly vakon vagy gonoszul elfogult nem leszek, hogy becsstelenségre képesnek higgyem. Éppen a jóhiszeműségembe vetett hitem tesz kétkedővé a német detektív határozott fölismérésével szemben is. Gömbös azonban nemcsak magánember, tétényi dolgos kisgazda, ő közéleti férfi, egy parlamenti és társadalmi frakció vezére. E minőségében éppen úgy levizsgázott, mint társa a fajvédelemben, Ulain Ferenc, az ő bajorjaival. Egy politikus, akit nem érdekel, kit tart a házatáján, egy kormányzásra vágyakozó státusférfi, aki olyan tragikomikus helyzetbe kerülhet, mint a megcsalt férj, a szarvait mindenki látja, csak ő nem, mert férfiatlannak tartja, hogy a tükörbe nézzen. Az ördög vinné el Ludendorffot, Hitlert, a bajorokat mind, a magyar fajvédőknek határozottan pechjük van ezzel a barátsággal

tási fogság kérdésében, hanem csak az ügyészség indítványa fölött, amely úgy szól, hogy a vizsgálóbíró rendelje el Förster Henrik ellen az előzetes letartóztatást. Ez a letartóztatás 15 napra történik, de ha ezalatt sem érkeznek meg a kiadatási kérelmek, az ügyész indítványára a vizsgálóbíró ezt az előzetes letartóztatást újabb 15 napra ismételtlen meghosszabbíthatja. A Markó-utcai fogházban Förster Henrik meglehetősen nyugtalanul viselkedik. Vasárnap délelőtt a szokásos fogházrapporton részt vett és ott hangosan, katonásan mondta be a nevét, hogy ő Förster Henrik.

Tiltakozott az Erzberger-féle gyilkosság vádjá ellen, de természetesen a fogházrapporton senki sem vitázott vele.

Érdeklődtünk afelől, hogy Förster Henrik a rendőrségi eljárás során megnevezett-e védőügyvédet, de értesülésünk szerint erre nem került a sor. Vasárnap volt a foglyok látogatásának az ideje, de Förster Henrik felől senki sem érdeklődött. Különben sem engedtek volna vele senkit sem beszélni, még az esetleges védőügyvédjét sem, mert addig, amíg a vizsgálóbíró részletesen ki nem hallgatja, nem beszélhet Förster Henrikkel senki sem. A Reggel munkatársa vasárnap délután kérdést intézett

dr. Szeszlér Hugó főkapitányhelyetteshez,

akitől elsősorban azt kérdeztük, milyen irányban nyomoz a rendőrség tovább az Erzberger-gyilkosság ügyében, kiterjeszti-e nyomozó munkáját Gömbös Gyula két másik vendégére, Schneider Henrikre és Mayer Konrádra is. Szeszlér dr. főkapitányhelyettes a következő rövid választ adta:

— Erről az egész ügyről ma még mindig nem mondhatok semmit a nyilvánosság számára. A múlt hét óta egyáltalán nem haladtak a dolgok annyira előre, hogy a tegnapi kiadott hivatalos jelentésnél többet mondhatnék.

— Igaz-e a lapoknak az a híre — kérdeztük ezután a főkapitányhelyestest —, hogy Mayer Konrád ismeretlen helyen tartózkodik és a rendőrség nem tudja előállítani?

— Erre nézve szintén nem tudok nyilatkozni — válaszolt a főkapitányhelyettes.

A rendőrség tehát, amint Szeszlér főkapitányhelyettes szavaiból kivehető,

továbbra is a legnagyobb titokzatossággal kezeli ezt az ügyet, amelyben pedig a közvélemény bel- és külpolitikai okokból is joggal követeli a legteljesebb világosságot.

Gróf Welczek János német követ a tegnapi nap folyamán ismét eljárt Daruváry Géza külügyminiszternél és

szóbeli jegyzéket terjesztett elő, amelyben már Schultze Henriknek, minthogy Erzberger Mátyás volt németbirealmi miniszter meggyilkolásában való részvétellel alaposan gyanúsítható, a Németország számára való kiadatást kérte.

Daruváry Géza külügyminiszter kijelentette a német követ előtt, hogy

a kiadatás kérdésében a független magyar bíróság meghallgatása után az igazságügyminiszter határoz.

A német kormány kiadatási kérelmét a külügy-

Részletfizetésre is!	
Velourkabátok.	1,200.000-tól
Szőrmebundák.	3,900.000 „
Szövetruhák.	850.000 „
Trikóruhák.	550.000 „
LUKÁCS NÁNDOR	
IV. KER., KECSKENÉTI-UTCA 9. SZ.	
Részletfizetésre is!	

miniszterium sürgősen eljuttatja az igazságügyi kormányhoz, amely továbbítja az illetékes bírósághoz.

A német jegyzékre adandó hivatalos válasz dolgában Daruváry Géza helyettes miniszterelnök és külügyminiszternél

vasárnap délelőtt is hosszantartó

megbeszélés folyt, amelyen Kánya Kálmán rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteren kívül résztvettek az igazságügyminiszterium nemzetközi jogi osztályának szakreferensei is. Az órák hosszát tartó tanácskozáson információink szerint

végleg döntöttek a Németországnak adandó

válasz ügyében, amelyet előreláthatólag holnap vagy holnapután Daruváry külügyminiszter eljuttat Németország budapesti követéhez.

A német követ egyébként lépéseket tett azért is, hogy a rendőri nyomozást kiterjessze a gyilkosság többi részletére vonatkozólag is. Amint értesülünk, a külügyminiszter kilátásba helyezte a legszigorubb, a legpartatlanabb nyomozás lefolytatását, amelyre vonatkozólag Rakovszky Iván belügyminiszterrel a mai nap folyamán már érintkezésbe lép. Rakovszky belügyminiszter egyébként vasárnap este Budapestre érkezett és ma reggel átveszi hivatala vezetését.

A francia Kamara újból bizalmat szavazott Herriotnak

A miniszterelnök nyugalmat és békét kíván

Páris, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A londoni értekezletről előterjesztett interpellációk a kamarában akkora izgalmat okoztak, amilyenre már régen volt példa. Herriot, aki szombaton nagyszerű debatierek bizonyult a jobboldal interpellációs pergőtűzében, azt indítványozta, hogy a kamara éjjel 11 órakor folytassa tanácskozását. Az ülés a jobboldal újabb vereségével végződött, mert

a kamara vasárnap hajnalban 336 szavazattal 264 ellenében másodszor is bizalmat szavazott a kormánynak.

Az éjszakai ülésen Herriot folytatta nagy beszédét, amellyel az interpellációkra válaszolt. Azt mondta, hogy Londonban azért nem tárgyalhatott szabadon, mert ebben az előző kormányok által teremtett *fait accompli* akadályozta. A Dawes-tervezet az igazságossá-

gon alapul, mert

a gazdasági kérdéseket nem lehet bajonettel megoldani.

Szét kell zuzni Németország militarizmusát és ebben a német demokrácia támogatására számít. A legjobb védekezés Franciaországnak, ha sohasem hagyja el a jog talaját.

A Ruhr-megszállást mindig helytelenítetté.

Franciaország, amelynek nyugalomra és békére van szüksége, meg lehet elégedve a londoni megállapodásokkal, amelyek nem jelentik ugyan a teljes békét, de egy véres, fájdalmas éjszaka után elhozták végre a hajnal pirkadását. Herriot beszéde után a kamara elfogadta Leon Blum határozati javaslatát és ezzel bizalmat szavazott a kormánynak. Az ülés és a londoni konferenciáról folyó interpellációs vita hajnali 1/5-kor ért véget.

Egy artistanő

Dezsőffy László színésztől kicsalta két és fél karátos platinagyűrűjét, a barátjával eladatta s a pénzzel elillant Romániába

(A Reggel tudósítójától.) Néhány nap előtt megjelent a főkapitányságon Dezsőffy László, a Royal-Orfeum volt táncos-kómikusa és följelentést tett a rendőrségen egy artistanő ellen, akit azzal vádolt, hogy ellopta 2 1/2 karátos tiszta briliánskőből való, platinafoglatu, értékes gyűrűjét. A gyűrű kedves emléke volt a színésznőnek s ezért széleskörű nyomozás elrendelését kérte. Dezsőffy elmondotta panaszában, hogy megismerkedett egy romániai származású artistanővel, Vlád Verával, aki Budapesten több mulatóhelyen fellépett. Többször meglátogatta a táncosnőt a Király-utca 47. szám alatti lakásán s a táncosnő egy alkalommal arra kérte Dezsőffyt, hogy vegye le az ujjáról platinafoglatu, briliánsgyűrűjét. Dezsőffy lehuzta a gyűrűt, odaadta Vlád Verának, aki tetszelegve próbálta föl a csillogó ékszerrel. A kezén hagyta a gyűrűt s később arra kérte a táncos-kómikust, hogy hagyja nála a briliánsgyűrűt, legalább egy napra.

— Szeretnék dicselkedni a gyűrűvel, hadd pulkadjanak a kolleganém, mondotta Vlád Vera és Dezsőffy kölcsönadta a gyűrűt. Elmult 24 óra, elmult egy hét, Dezsőffy kérte vissza a gyűrűt, a táncosnő azonban mindenféle kifogásokat mondott. Egy szép napon aztán hirtelen nyomavesztett a táncosnőnek, becsomagolt

és elutazott. Dezsőffy följelentésére a Reich-detektivesoport kezdett nyomozást ebben az ügyben. Több detektív járta végig a zálogházakat, azokat a tőzsdebizományosokat, akik mostanában ékszerre és bundákra a zálogházaknál magasabb kölcsönöket adnak, nyomoztak különböző ékszerészeknél, úgy hogy Alberty Pál detektív szombat este a gyűrű nyomára is akadt. A Károly-köruton levő Varga nevű ékszerész a nyomozó detektívnek fölmutatta azokat a gyűrűket, amelyeket legutóbb vásárolt magánfeleltől. A gyűrűk között ott volt Dezsőffy László gyűrűje is. Amikor Vargát kihallgatták, elmondotta, hogy ő az ékszer egy dr. Orgyán János ügyvédjelölttől vette, aki szabályszerűen igazolta magát. A rendőrség Orgyánt is kihallgatta, aki azt vallotta, hogy Vlád Verát régóta ismerte, jó barátságban volt vele s a táncosnő kérte meg őt arra, hogy értékesítse a briliánsgyűrűt. Dr. Orgyán nem kutatta, hogy a táncosnőhöz hogyan került az értékes ékszer. A nyomozás megállapította, hogy Vlád Vera Romániába szökött.

Romániában egy milliónál több paraszt kapott földet

Bukarest, augusztus 24.

A földreform alapján kisajátított birtokok területe, mint az Argus jelenti, a régi királyságban 2,625,860, Erdélyben 1,528,240 és Besszarábiában 1,491,920 hektár. Ezeket a földeket 599,529 parasztnak osztották ki a régi királyságban, Erdélyben pedig körülbelül 350,000, Besszarábiában 357,017 paraszt kapott földet.

Zsuffa István és Társai

angol gyapjuszövetek áruháza — Budapest, IV, Váci-utca 25 — Telefon 14-73

Közismerten legelsőrendű férfi és női őszi szövetujdonságok beérkeztek

Minden hangzatos jelző és dicséret nélkül n. b. vevőink által megállapított tény:

Raktárunknak a legmesszebbmenő igényt is kielégítő választékossága

Áruink minőségének évtizedes szakértelmen alapuló kiválósága

Árainknak a mai súlyos helyzethez, főleg pedig a minőségekhez arányított olcsósága

Különleges autó-, kocs- és uttakarók nagy választékban

Mintákat készséggel küldünk

Förster két társa, Schneider és Mayer még mindig a tétényi villa vendégei

Gömbös Gyula változatlanul tiszteli bajorjait, továbbra is szívesen látja őket, a kíváncsiskodó újságírókat pedig a méhesébe szeretné csukni a méhek közé...

(A Reggel tudósítójától.) Ma délelőtt hallgatja ki a vizsgálóbíró a nagytétényi Gömbös-villa egyik bajor vendégét, Förster-Schultze Henriket, akiben a német nyomozóközösek — a rendőrség hivatalos jelentése szerint is — „Erzberger egyik gyilkosát vélik fölismerni”. Minthogy a lapok híradásai szerint a másik két bajor fiatalember, akikben a német detektívek az ügyészségen fogva levő Förster-Schultze tetteitársait gyanúsítják, állítólag eltűntek Nagytétényből. A Reggel munkatársa vasárnap az esti órákban fölkereste Gömbös Gyulát nagytétényi villájában, hogy a helyzeiről s annak legújabb fejleményeiről véleményét megtudja. Szakadó esőben érkezett meg A Reggel munkatársa a Gömbös-villa elé, amelynek udvarán Gömbös a következőket mondotta az ügy legújabb fejleményeiről:

— Ma is az az álláspontom erről az ügyről, ami az első pillanatban volt. Az urak politikai menekültek, akiknek én munkaalkalmat és szállást adtam. Schneider és Mayer közel másfél estendő óta, Förster pedig fél év óta a vendégeim. Ezen idő alatt komolyan dolgoztak és csöndesen éltek itt kint. Schneidert én Schneidernek, Mayert Mayernek, Förstert Försternek és nem Schultzenek ismertem meg. Így mutatkoztak be nekem és nem volt okom gyanakodni, hogy ez nem így van. A magam részéről számárágnak tartom, hogy a baloldali lapok szenzációjá vá fujtják föl az egész ügyet, azt is, hogy a fiatal emberek kiadást követelik. Mi, fajvédők erre is tudnánk válaszolni. Még pedig ezt: *rendben van, de akkor ők is adják ki a magyar politikai bűnösöket és emigránsokat.*

Itt megkérdeztük Gömbös Gyulától, hogy a két német fiatalember, Mayer és Schneider urak jelenleg hol tartózkodnak?

— Ott főtt, a dombtetőn, a kis gazdasági épületben vannak most is, ahol előbb gazdálkodtak — válaszolta Gömbös. — Azt azonban nem ajánlom, hogy odamenjen, mert úgy járhat, mint az a másik újságíró társaság. Mayer egy kissé ideges fiatalember, aki, ugy látszik, nincs tisztában azzal, hogyan kell a vendégeket fogadni. Most különben beteg is, kifacemodott a lába még az újságírókkal vívott multhori küzdelemben. Dísznyelven túlnagyot rugott valamelyikbe.

Schultze letartóztatásával kapcsolatban újból nagyon sokat beszélnek a magyar és német fajvédők szoros együttműködéséről. Mi igaz ebből?

Gömbös mosolyog:

— Azon az urak, persze, egyáltalán nem csatlakoznak, hogy a szocialistáknak internacionáléjuk van.

Hát vegyék tudomásul, hogy mi állandó és szoros nexusban vagyunk és maradunk is a német jobboldali körökkel.

— Miért látogatta meg képviselő ur Schultzet a rendőrségen?

— Fehérneműt és élelmet akartam bevinni neki, mert hallottam, hogy a főkapitányságon nem adnak valami jó kosztot. Vezető rendőrszervezők figyelmeztettek azonban arra, hogy látogatásomat arra magyarázhatnák, hogy instrukciókat akarok adni Försternek és jobbnak vélték, ha eltekintek ettől a látogatástól. Ezért maradt is el látogatásom.

— Képviselő ur pörrel fenyegette meg azokat a lapokat, amelyek azt írták, hogy Ön gyilkosokat rejtgetett magánál. Miután Förster-ről a német detektívek megállapították, hogy azonos Schultzevel, Erzberger gyilkosával, mi az álláspontja?

— En egyik újságot sem fenyegettem pörrel. A kormány felhivatalos esti lapja egyik munkatársának beszélgetés közben elmondottam, hogy mi, fajvédők képviselők nem fogjuk

tűrni az ellenünk zudított rágalomhadjáratot. Kitűnő barátomat, Ulain Ferencet említettem ez alkalommal. Azt mondtam, hogy tőle kérünk majd fölvilágosítást, hogy milyen lépéseket tegyünk, mert ő közöttünk az egyetlen jogászember; így került ez a hír a sajtóba.

— Képviselő ur tétényi tartózkodása összefüggésben van az affairrel?

Minden áron — még kölcsön árán is — föntartják az állami színházakat!

Az előirányzott 800.000 aranykorona javarésztét már elköltítették a szezon megszervezésére. — Wlassits báró főigazgató nyilatkozata a legújabb mentőakción

(A Reggel tudósítójától.) A pénzügyminisztérium tudvalegőleg néhány nappal ezelőtt közölte a kultusz-kormányal, hogy az állami színházak költségvetését 400.000 aranykoronával redukálni kénytelen. Ez a hír óriási kavardást keltett az állami színházak körűl.

Ifjabb Wlassits Gyula báró, az állami színházak főigazgatója, megjelent a pénzügyminisztériumban, ahol először dr. Szabóky Alajos pénzügyi államtitkárral, majd Bud János miniszterrel folytatott beható tanácskozást az állami színházak költségvetése dolgában. E tanácskozások során a pénzügyminisztérium vezetői ama fölfogásuknak adtak kifejezést Wlassits báró előtt, hogy az állami színházak bevételeit egyrészt a helyi árak fölemelésével, másrészt pedig báró Wlassits Gyula művészeti programjának megvalósításával oly mértékben lehet fokozni, hogy a hiányzó 400.000 aranykorona legnagyobb részét az állami színházak maguk tudják behozni. Báró Wlassits ezzel szemben hangoztatta, hogy a helyi árak túlságos fölemelésével nem szabad elriasztani a közönséget a színházakból. Különben is a pénzügyminisztérium által

előirányzott 800.000 aranykoronából már eddig közel 500.000 aranykoronát költöttek el az évad megszervezésére, úgy hogy a megmaradó 300.000 aranykorona egyetlen színház szerzőköltségeire sem volna elegendő.

Bud János és Szabóky államtitkár Wlassits báró előtt azt hangoztatták ezután, hogy a kultusz-tárca költségvetésének területében kell gondoskodni az állami színházak szükségleteinek feldőléséről, úgy hogy véleményük szerint ez voltaképpen nem a pénzügyminiszter, hanem a kultuszminiszter által megoldandó probléma. A kultusz-tárca költségvetése ugyanis 7 millió aranykoronát tesz ki, ennek keretén belül a kultuszminiszter diszkrécionális joga a költségvetés szétosztása és az egyes üzemek költségeinek megállapítása. A kultuszminiszter joga — hangoztatták a pénzügyminisztériumban —, hogy a tárca költségvetését úgy állapítsa meg, ahogy jónak látja. A pénzügyi kormány a költségvetési kereteket semmi esetre sem változtathatja meg olyan irányban, hogy a kultusz-tárca 7 millió költségvetését fölemelje, mert ez olyan súlyos precedens teremtene, ami az egész szandási programot is könnyen veszélyeztethetné. Mindazonáltal úgy Bud, mint Szabóky az ügy iránt való legnagyobb jóakaratukról biztosították Wlassits bárót. A Reggel értesülése szerint a pénzügyminisztériumi tanácskozások során

fölvetődött egy az állami színházak által fölveendő nagyobb beruházási kölcsön gondolata.

— Nem — mondja —, minden vasárnapomat itt kint töltöm. Fölügvelek a gazdaságra és meglátogatom anyámat, aki itt kint él állandóan. Itt van a méhesem, ez a legkedvesebb foglalkozásom.

Már vezet is a kerten át a méhesbe.

— Látja — mondja —,

ide kellett volna bezárni azt a három újságíró, aki késő este meglátogatta édesanyámat egy kas méhet kellett volna rájuk erőszakkal, hogy elvegye kedvüket a kerdőzködéstől.

Az eső mind erősebben esik, bucsuzunk. Gömbös fázósan összehuzza magán kis vászonkabátját.

— Jó egy ilyen kis tiroli kabát — mondja mosolyogva.

Közbevágók:

— Talán bajort akart mondani, méltóságos uram.

k. l.

Ezt az aranykölcsönt nem föltétlenül külföldön vennék föl az állami színházak, hanem esetleg a belföldi pénzpiacra is. A kölcsön fődőzetűl teljesen elegendő alapot adnak az állami színházak milliárdokat érő fölszerelési és berendezési, úgy, hogy a kölcsön fölvételének semmi különösebb akadálya nincs.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter egyébként Bud Jánossal való megbeszélése során az állami színházak ügyét is érintette. Ertesülésünk szerint a pénzügyminiszter teljesen indokolatlannak és jogosulatlannak tartja a kérdés olyan beállítását, hogy az állami színházak feunállását veszélyeztető költségvetési redukción a pénzügyminiszterrel indul ki s általában csak a pénzügyi kormányzat ridegséget teszi lehetővé az állami színházak fentarását. A pénzügyminiszter a maga részéről a leghatározottabban tiltakozott a dolgoknak ilyen beállítására ellen, mert

az állami színházak költségvetésének megállapítása voltaképpen nem is tartozik a pénzügyi kormányzat hatáskörébe.

tekintettel arra, hogy a kultuszminiszternek kell fölosztatni a kultusz-tárca hétémillió költségvetését. A pénzügyminiszter olyan nagy súlyt vet arra, hogy ebben a kérdésben a közönség tisztán lásson, hogy elhatározta, hogy elutasítsa előt tájékoztatni fogja a nyilvánosságot az állami színházak ügyéről. A Reggel munkatársának vasárnap délelőtt alkalmat volt beszélni

ifjabb báró Wlassits Gyula főigazgatóval,

aki a következőket mondotta:

— A pénzügyminisztériumban folytatott megbeszéléseimből azt a következtetést merem levonni, hogy sikerülni fog olyan megoldást találni, amely az állami színházak föntartását a már megállapított keretek között lehetővé teszi. Abban az esetben, ha a pénzügyi kormány nem tudna a kultuszminisztérium kívánásainak az állami színházak dolgában eleget tenni, én még mindig nem adtam föl a reményt, mert van még egy megoldási tervem, amelynek segítségével a helyzetet esetleg meg tudjuk menteni. Nekem voltaképpen már csak 300.000 aranykorona áll rendelkezésemre, ebből az egész szezonban kijönni nem tudok, úgy hogy föltétlenül gondoskodnom kell valamely anyagi erőforrásról, amely a hiányra fődőzetet nyújthat. Alapot kell teremteni és erre vonatkozik az én megoldási tervem, amelyet már a legközelebb elő fogok terjeszteni a kultuszminisztériumnak.

Ez az új megoldási tervem, mint már föttebb jeleztük — más forrásból szerzett információk alapján —, az állami színházak által fölveendő aranykölcsön, illetve beruházási kölcsön.

Velour

finom gyapjuból, női kabátra, kosztümre

235

méterje K e z e r

komplett szélesség

A békebeli időknek ismert jó minősége. Az ára és minősége bármely más ajánlattal szemben feltétlenül versenyképes.

Szénágy Gyula

IV, Kristóf-tér, Szervita-tér sarok

HIREK

A Balkán felé

Most az Operán van a sor, ki tudja, holnap mi következik? Hiszen a Nemzeti Múzeum se hasznos hajtó üzem és elképzelhető olyan pénzügyminiszter, akinek az a bogara, hogy Barantumot bérlőlől megszerezze a múzeumnak. Végeredményben nem hasznos hajtó üzem az iskola sem, hiszen csordapasztor, arató és kapásnap-szamos termelői anélkül is, márpedig mi agrárország lettünk, kormányzatunk a kisgazdákra támaszkodik, ami, úgy látszik, azt jelenti, hogy az ország rendjét, a célokat és a jövőt a kukoricacsész horizontjából kell művelt grófoknak és fináncoknak is áttekinteni.

Magyarország súlyos próbái közt legsúlyosabb a korlátolt középszerűségnek az a hódoltsága, amelyet maradték hazánk faldokolva visel. Leépíteni! Ezt a szörnyű szót a riadt tehetetlenség találta ki, a gondolatlan politikusi esze, akinek szíve meg nem rendül az elfejezett jövő fájdalomában, amíg egy nemzet sorsának konzekvenciáit a maga szatéslogikájával levonja. Bécs kisebb ország fővárosa, de ott szívósan tartják és fejlesztik kulturájukat, mi pedig a mienket leépítjük s ellenkezés nélkül is steril bambasággal megnyugodván abban, hogy pozíciót kell cserélnünk Romániával és Szerbiával. Minden magyar ember kinos szorongással érzi, hogy egy tapodtat sem lenne szabad földadnunk hadáltságainkból, hogy a magyar restitúció kulturánk ép följelentől függ és az elszakadt részek csak egy magasabbrendű Magyarországhoz fognak szükségképpen visszakiváncolni. Egy értelmes hordár is fölérti észrel, hogy kulturánk és ebben az esetben művészi kulturánk haszna nem a közvetlen pénzhozamban van, hanem abban, hogy Európa népei előtt nemzetünket egyenrangú és életre-jojosult egyenként reprezentálja s egy jobb-jafta krájlzerosnak meg lehet magyarázni, hogy a nemzeti kultúra nemzetközi értékei olyan fontosak az országnak, mint egy üzletnek a reklám: hasznuk nem pénzben, hanem propagandában jelentkezik, abban, hogy a figyelmet felhívja, a bizalmat megszerzi és értékes létünkért a népek telkiösmertét felelőssé teszi. Ha Operaházunk nem lenne, most kel-lene megcsinálni, hogy aki idegen itt körülnéz, ebben a legmagasabb és leginternacionálisabb kicsucosodásában tudomásul vehesse följelent művészi kulturánkat és következtessen az ezt termelő nemzeti erő értékeire és följelentessé-geré. Ha nem is gondolunk azzal, hogy a magyar zene létének mit jelent az opera, gondolunk kellene a benne rejlt óriási propagatív erőre s gondolnunk kellene arra, mit jelent nemzetközi értékelésünk szempontjából, ha Belgrád, Bukarest és Budapest között a mi városunk lesz az idegen szemében a legbalkán-ibb. Amit most leépítünk, az századokra elcszett és egy megszűnt és szétugrasztott Opera helyébe újat az a generáció már nem kalapálhat össze: ezt is meg kellene gondolnunk a válságok mostani óráiban.

Nyilvánvaló igazságok ezek, de konzekvenciájuk nehéz — leépíteni könnyebb. Megtartani és följelenteni, ehhez ész, akarat és tehetség kell, leépíteni csak politika. A parasztszavazó előtt könnyebb szimpatikusá tenni azt a jelszót, hogy a kultúra csak urak bolondériája, mint azt, hogy a kultúráért áldozat kell. Leépíteni lehet az agyak megerőltetése nélkül és politikai komplikációk nélkül, mert a leépített Opera után itt ugyan egy politikus se fog sírni, de a kultúráért hozandó áldozat egy csomó mandátumban fagyasztja meg a vért. A kisgazda nem lát abban veszedelmet, hogy az egész kultúrá-dótt a békebeli 200 millió helyett s a kormány-nak senki sem okoz nehézséget azért, hogy iskola, egyetem, múzeum, művészet így évek harmincadjára kerül, míg az már ellenkezést provokálna, ha egy jó kortes jutalmazását nem bírná a büdzsé fődözni. Nincs pénz, tehát nem szerzünk, hanem leépítünk és pedig azt építjük le, ami a kisgazdának nem fáj: a kultúrát. Senki eddig szóra nem tette, hogy milyen nemzetrontó tehetetlenség az, amely megelégszik a magyar kultúra 17 milliós éhberével és általában belenyűgöszünk, hogy nincs pénz, tehát balkanizálódjunk türelmesen és bután.

Leépíteni könnyű. Nehezebb lenne építeni. Mondjuk, az állami üzemeket, azokat, amelyek csakugyan üzemek, a vasutakat és gyárakat. Itt jövedelmezőséget igenis lehetne követelni, de hát Operára nincs szükség, Kelety Dénesre pedig igen nagy szükség van. Amennyibe egy

választás kerül, amit a fővárosi választói névjegyzék csuf svindlijére elköltöttek, amennyit exportra váró gyümölcs a bürokrácia ostobaságából a fákra és vagonokba elrohadt, amibe a kurzus került, amit ajándékba kaptak patikusok és feleltlenek, amibe a három pénzügy-miniszter kerül, amibe egy udvari vadászat patronjai kerülnek, amit koronauradalmakra és vasutakra rászítnek, ami a politika ugarán veszendőbe megy, abból kultura, kereskedés, gazdasági jólét, Smith nélküli szandálás és az integer Nagymagyarország biztos reménye lehetne. De ehelyett leépítés van. És 17 millió koronás kulturbüdzsé. És Kuna P. András van, aki azt mondja, hogy ő megvan Opera nélkül és Korányi van, aki Kuna P. Andrára támaszkodik és Klebelsberg van, aki elfogadja Kuna P. András mentalitását és nincs egy politikus sem, aki szűgyelné magát, hogy nem Bécshez, a szegény Ausztria ragyogó városához képest, hanem Belgráddhoz és Bukaresthez képest milyen tizedrangu itt minden, ami a vezetők — mit vezetők: leépítők — tehetségét, koncepcióját és hivatottságát illeti.

— Bethlen nyilatkozata Ripkáról, a főváros politikai és pénzügyi szanalásáról és genfi útjáról. Gróf Bethlen István, aki esültörtéki Parádon üdül, azután egy-két napot Budapesten lél és szeptember 1-én Genfbe utazik. A „P. H.” munkatársa előtt érdekes nyilatkozatot tett. A miniszterelnök a fővárosi politikáról a következőket mondotta:

— Arra törekszem, hogy a választásokon a polgári frontot helyreállítsuk és az ellentéteket, amelyek eddig a polgárságot szétválasztották, a főváros életéből kiküszöböljük. Azt hiszem, ebből a szempontból is helyesen választottunk, mert Ripka egyike volt az el-sőknek azok között, akik észrevették, hogy a fővárosi politika nem helyes irányban fejlődött és akik fölismerték annak a szükségét, hogy a polgárság egységét helyreállítsuk. Azt hiszem, az ő személye garancia ebben a tekintetben. Ismeri a fővárosi politikának minden csinját-binját, úgy hogy azt hiszem, a polgárság ebből a szempontból is teljes megnyugvással fogadhatja az ő kinevezését. A kormány az a törekvése, hogy a fővárosi törvény minél előbb megszavazassa, hogy a fővárosi választások azután lehetőleg záros határidőn belül megtarthatók legyenek. Törvényhatósági bizottság nélkül, tisztán a kormánybiztosra támaszkodva nem lehet tovább fővárosi politikát csinálni. Különösen lehetetlenség ez akkor, amikor a főváros pénzügyi helyzetét is rendezni kell. Az állami pénzügyek szanalása nem teljes addig, amíg a főváros pénzügyei rendezve nincsenek. A főváros pénzügyei pedig ma még, ha nem is ismeretlen, hanem — sajnos! — nagyon is jól ismert faktort jelentenek az állami pénzügyekben. Az állami szanalás — bárha, amint erre egy ízben már hivatkoztam, az idej természeténél fogva bizonyos nehézségeket okoz — nagyon és egészében programszerűleg halad előre.

— Szeptember elseje táján, vagy egy-két nappal előbb kimegyek Genfbe, tisztán csak azért, hogy ott újra érintkezést találjak a nemzetközi élet jelenlevő vezető politikusaival. Ott lesznek a francia, az angol, esetleg az olasz miniszterek. Nagyon fontos, hogy magyar részről is jelen legyen valaki, aki hivatott arra, hogy velük a magyar politikai élet nevében az érintkezést fontartsa. Nekem nem célo, hogy a tárgyalásokon fölszólaljak, én inkább a személyes érintkezés kedvéért megyek ki Genfbe. Legutolsó kündétem óta a nyugati országokban új pártok kerültek hatalomra. Más kormány van Angliában, a radikálisok jutottak uralomra Franciaországban, új kormányfők emelkedtek az államok élére. Azután most volt a londoni konferencia s az ott elért eredmények fontos fordulatot jelentenek. Ebben az időponthoz a külföldi érintkezést följelenni és ápolni a mi szempontunkból is nagyon szükséges dolog.

A büntetőnovellának a sajtóra vonatkozó szakaszairól beszélgettek még. Bethlen szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy ezekből a szakaszokból törvény legyen.

— A büntető novellát a sajtóra vonatkozó szakaszokkal együtt még ez ősszel tárgyalatni akarjuk — mondta.

— Kigyulladt autóbusz. Vasárnap délelőtt az Andrássy-ut és a Vörösmarty-utca sarkán kigyulladt egy a városba rohogó autóbusz hűtője és hatalmas lánggal égni kezdett. Az 1. számú autóbuszról perzo ijedten ugrottak le az utasok és jó negyedóraig tartott, amíg a hűtő kiégett. Víz nem volt a közelben és így végül is homokkal fojtották el a tüzet.

— Bohózatsték a Terézkerúti Színpadon.

— Az egész országban nyomozás folyik egy nagyszabású rézlopás ügyében. A főkapitányságon hetek óta nagyszabású és igen érdekes lopási bűnygyben kezdődött nyomozás. Körülbelül két héttel ezelőtt a Vilmos császár-uton föltűnt a Fleckenstein-detektivesoport két tagjának, Tusz Pálnak és Plézer Jánosnak, hogy négy ember egy műszaki kereskedő üzletéből nagymennyiségű rézdrut hoz ki. Egy kézi-kocsira rakták az árut s az Andrássy-ut felő igyekeztek vele. A detektivek követték őket s amikor egy Csengery-utcai vaskereskedő üzlete előtt megállapodtak és hozzáfogtak az árut lerakásához, igazolásra szólították a négy embert, megkérdezték, honnan való az árut. A megszeppent emberek zavaros viselkedéséből megerősödött a detektiveknek az a gyanuja, hogy az értékes árut lopott holmi. Behozták valamennyit a főkapitányságra, de mind a négyen már utközben bevallották, hogy Finger és Fia Hajós-utca 41. szám alatt levő rézműves cégtől lopták el az árut. A négy embert: Diamant Oszkár, Grézer Ernő, Schusztler Bernát és Kohn Bernát villanyszerelősegédeket és ügy-nököket őrizetbe vették. A detektivek fölkeresték a Finger-céget, ahol mit sem tudtak a lopásokról. A négy előállított embert a nyomozás során szabadlábra helyezték, mire azonban a cég följelentést tett az ügyben s a följelentés alapján le akarták tartóztatni őket. Diamant megszökött Budapestről, a többieket előzetes letartóztatásba helyezték és átkísérték a királyi ügyészségre. A további nyomozás során megállapították, hogy számos budapesti és vidéki előkelő kereskedő vásárolt a több százmillió értékű lopott rézárutból.

— A szociáldemokrata párt háboruellenes gyűlése. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt vasárnap délután a Vasmunkásszövetség Thököly-uti székházában háboruellenes gyűlést tartott. A gyűlés elnöke Horváth Katica és Knur Pálné, a szociáldemokrata párt vezetőségének tagjai voltak, akik a szövetség tenésközé termétf saufolásig megtört hallgatóság előtt mutatták rá a világháboru súlyos politikai és gazdasági következményeire. Ugyanezek háboruellenes gyűléseket tartottak a vasárnapi nap folyamán a vidék nagyobb városáiban is. Ujpesten Várnai Dániel, Salgótarjánban Pikler Emil, Pécsen Esztergályos János nemzetgyűlési képviselők, Miskolcon Biró Dező, Hosszúhatélynén Csillag Ferenc mondtak beszédeket a háboru ellen és hívták föl hallgatóik figyelmét a népek békéjéért megindított háborura.

OSTENDE
kávéházban naponta
VARJAS
teljesen új műsorral
énekel, muzsikál

Hálószobabutor
complet, allddeutsch
teljesen jó állapotban eladó
I. Ferry Oszkár-utca 21. II/14.

SZÖNYEG
alkalmi vételek, kényszereladások
Szép perzsa összekötő 850.000
Szmirna ebédlszönyeg 6.500.000
Gyönyörű val. perzsa ebédlszönyeg 13.500.000
Egyéb ebédlszönyeg már 2.500.000
Futószönyegmaradékok igen olcsón
Esetleg kedvező fizetési föltételek
SCHILLINGER BÉLA
VI. TERÉZ-KÖRUT 16 ALAPITVA 1906

AMATŐRFÉNYKÉPEZŐKNEK
1924 augusztusi árjegyzéket bérmentve küld
MAGYAR FOTÓIPAR RT.
Budapest VII, Király-utca 69. szám

Négyszobás utcai lakásom eladom,

első emeleten, minden komforttal, butorral vagy anélkül, igényjogosultnak azonnaltira. Pressburger, Rákóczi-ut 70, I. 3. József 44-28

T. vevőim értesitem, hogy a kigyóutcai Klotild-palotában levő üzletem, ugyanezen ház Kigyó-utca és Apponyi-téri sarok helyiségeibe helyeztem át. A berendezési munkálatok befejeztéig közismerten olcsó áraimból még 10 százalék engedményt adok!

LÁSZLÓ ANDOR, a NYAKKENDŐHÁZ tulajdonosa.

Uj telefonszámom: 71-71.

— **Visszavonták a főljelentést Paczalai Erzsé ellen.** Ismeretes, hogy a rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Paczalai Erzsé magánhivatalnoknőit, aki a **Brust Dávid cég**nél több mint 60 milliót sikkasztott csak azért, hogy a **völegénye** löversenyezhessen. Megirták a lapok azt is, hogy a rendőrségen Paczalai völegénye **öngyilkosságot** követett el. Paczalai Erzsé a rendőrségről átkisérték az **ügyészség** fogházába, ott azonban **vasárnap délelőtt megjelent a Brust Dávid cég képviselője és Paczalai Erzsé ellen a főljelentést visszavonta.** Dr. Schultz Gyula ügyészségi alelnök ennek folytán **elrendelte Paczalai Erzsé azonnali szabadlábra helyezését, mert az alkalmaztatási viszonyról fogva a bünvádi eljárás csak magánindítványra folytatható és mert ezt az indítványt visszavonták, Paczalai Erzsé ellen meg az eljárást is megszüntetik.**

— **„Távozz innen, zsaru, mert kettéharaplak.”** A diktatura bukása utáni időknek különböző atrocitásai alkalmával rendszerint suttogták **Sesevich László** nevét, mint akinek része van az éjjeli igazgatásokban és egyéb kalandokban. Többször bünvádi eljárást is indítottak Sesevich ellen, ítéletre azonban nem került sor, egyrészt az amnesztia-rendelet folytán, másrészt, mert Sesevich László tagadásával szemben nem volt megfelelő bizonyíték. Ma, hétfőn a budapesti büntetőtörvényszék dr. **Vásárhelyi Béla** táblabíró elnöklésével olyan ügyet tárgyal, amelyben az egyik vádlott ez a híres Sesevich. Az ügyészség **hatósági közeg elleni erőszak** címén emelt ellene vádat, mert 1922 február 14-én megtagadott egy rendőrt. A tényállás az ügyészség szerint az, hogy Sesevich László egy kocsmában mulatozott, amikor elkövetkezett a záróra. **Meller István** rendőr figyelmeztette Sesevich Lászlót és társait, hogy szüntessék be a mulatozást, **amire Sesevich fölkapott egy széket és nekilátott a rendőrnek.**

— **„Távozz innen, zsaru, mert kettéharaplak!”** A rendőr kardot rántott és ezzel parirozta ki Sesevich támadását, még pedig úgy, hogy **Sesevich László 8 napig tartó sérülést szenvedett.** Ezért a rendőrt is megvádolták az ügyészség hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt.

— **Kifosztották egy miniszteri osztálytanácsos lakását.** Vasárnap délután a **Perenc-körut 14. számú ház lakói** észrevették, hogy **Blaschke Lajos** miniszteri osztálytanácsos lakásában betörők jártak. Az előszobájú felső ablakán levő keresztvas el volt görbítve s a betörők itt hatoltak be a lakásba. A lakók jelentése folytán detektívek daktiloszkóppal mentek ki a helyszínre. A lakásban óriási rendetlenséget találtak, az összes szekrények fölőrtve, íresen tátongtak. Megállapította a vizsgálót, hogy a betörők a szekrények fölfeszítéséhez a konyhában talált hús-vágó bárdot használták s hogy a kamarából két befojtott üveg tartalmát fogyasztották el. **Ezekben az üvegekben azután igen sikerült ujjlenyomatokat találtak.** Megállapították, hogy eltűnt egy 24 személyes, 96 darabból álló ezüst evőkészlet, egy arany cigarettatárcsa, az összes fehérnemű és igen sok fejszóra. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A régi omnibuszjáratok visszaállítását** kéri a budaiak. A régebbi időkben emlékeznünk még azokra az apró, skatulyaszéri, kisebb fajtájú omnibuszokra, amelyek a **Krisztina-térről** indultak el a **Mészáros-utca** felé, majd a **Délivasút** alagútja fölött áthaladva, a **Vöröskereszt-kör**ig mentek. A háború után ezeket az omnibuszjáratokat beszüntették. A jámbor budaiak most összefogtak a több száz aláírással kérvényt adtak be a fővárosnak, hogy **adják vissza a kurzus idején épp a kismemberektől elvont régi omnibuszjáratot.** A kérdés aktualitását előtérbe tolja a budai oldalról Pest felé közlekedő régi omnibuszjáratoknak autóbusszokkal való rövides fölése.

— **Budapest új pénzügyigazgatót** kap. Heyde h. államtitkár budapesti pénzügyigazgató rövidesen nyugalmába vonul. Helyét dr. **Simontics Lajos** miniszteri tanácsos foglalja el.

Vadász Lipót utolsó óráit éli

Már csak injekciókkal tudják a katasztrófát késleltetni

(A Reggel tudósítójától.) **Vadász Lipót** dr., nyugalmazott igazságügyi államtitkár, a nyirbátori, majd a mármaroszi kerületek volt országgyűlési képviselője másfél hónapja **rendkívül súlyos arteriosclerosis**-sal fekszik a budai János-szanatóriumban. Két héttel ezelőtt pangásos tüdőgyulladással komplikálódott amugy is **válságos** betegsége, úgy hogy az **éjszaka orvosai már**

teljesen reménytelennek

ítélték állapotát. Vasárnap reggel a kezdődő agónia tünetei mutatkoztak a nagybetegen,

az érverése kihagyó és a szívet csak az injekciók tartják éberben.

Vadász Lipót elmúlásával újra a régi Magyarország egyik rendkívül tehetséges, puritán, meggyőződéses politikust búcsúztatjuk. **Gróf Tisza István** fölkérésére és biztatására vállalt a munkapárt uralomrajtásakor mandátumot a kisvárdai ügyvéd, akinek képességeit addig csak szűkebb pátriája, Szabolcs-vármegye ismerte és tisztelte. A képviselőházban csak egy év mulva szólalt föl és első beszéde után pártjában vezető szerephez jut. Majd **Tisza Balogh Jenő** mellé, az igazságügyminiszterium politikai államtitkárává nevezeti ki. A szerény, finomlelkű, példaadóan tisztakezü politikust pártkülönbség nélkül szerették és jogi és szónoki kvalitásait nagyra tartotta az egész Ház.

Tiszának egyik legbensőbb barátja volt **Vadász Lipót,**

aki politikai és emberi ideáljának halála óta is változatlan hűséggel szolgálta vezérének emlékét és szellemi hagyatékát. Utóljára az általános nemzetgyűlési választások idején szólalt föl a **Heinrich-népi** helyvérost nagygyűlésén, de beszéde közben rosszul lett és haza kellett

szállítani a lakására. Azóta alig szerepelt, olykor följár a Nemzeti Társaskörbe és ha az egészsége megengedte, **Rákosi Jenőt** látogatta meg. A János-szanatóriumban sokan látogatták, de mindenki azzal a fájdalommal impreszióval hagyta el betegágyát, hogy utóljára látta **Vadász Lipót**ot. **A Reggel** munkatársa vasárnap délelőtt fölkereste a nagybeteg politikust. **Első emelet 12-ben fekszik; ajtajára** már napokkal ezelőtt kitétték a tilalmi táblát: „A beteg alszik, orvosi rendeletre benyitni vagy kopogni tilos!” A folyosón sétál az állandó virrasztástól kimerülten dr. **Vadász György,** **Vadász Lipót** fia. Ő informálta **A Reggel** munkatársát atyja állapotáról:

— **Tegnap, párórás** Budapesten tartózkodása alatt kintjárt báró **Korányi Sándor,** apám régi barátja, ő is — **fájdalom — csak a legrosszabbat jósolta.**

Szerda óta pusztán injekciókkal forszírozzák az életműködését,

morfiumot, kámfort, koffeint kap óránként. **Különböztetve állandóan önkívületben alszik, csak néha** percekre tér magához, akkor is **ködösen és többé-kevésbé összefüggéstelenül** szól pár szót.

Utolsó tiszta órájában elbucszott tőlünk. Azt mondotta akkor: — **„Mondd meg, fiam, megtettem minden kötelességemet?”** „**Meg, édesapám!**” „**Biztos?**” „**Biztos!**” „**Na, akkor isten áldjon!**”

Azóla nem ismer meg senkit.

Beszéltünk még **Vadász Lipót** kezelőorvosával. **Székelly** doktorral is, aki elmondta, hogy **csak, legföljebb** napok kérdése a katasztrófa bekövetkezése, mert eddig is csupán az úgynevezett **„szív rezerv**” fölköszörlésége halasztotta a katasztrófa bekövetkezését.

— **Az állami hivatalok új hivatalos órája.** Október elsején a régi hivatalos órát, amely eddig reggel 8 órától délután 2 óráig tartott, két órával toldják meg s így a hivatalos órák **délután 4 órakor** végződnek. A nyolcórás munkaidő 1 órai szünetet szán ebéddőre. Az állam a hivatalnokokat a, túlórákért bizonyos fizetési föbblettel fogja kárpótolni, amely az egyes fizetési osztályok szerint **egy békekoronától kettőig** fog emelkedni.

— **O tempora!** Eméleznék még, persze, hogy emlékeznek a **Vilmos császár**-ut és az **Alkotmány-utca** sarkán **Förster Károly** vendéglőjére, ahol a képviselőház, törvényszék és az ügyvédek tízóraiztak a béke boldog idején? Az orunkba van még a jóféle pörköltök, gulyások, zafitos virslik, „Beinflischok” szaga, a szájkömb a jó ize, aztán a friss cipőké, aranyos zsemlyék és végül a hejor sör habos kriglije lebeg lelki szemünk előtt. **Olesó és jó kocsmá volt ez, 1 koronából** úgy meglehetett ebédelni, hogy na! Aztán a szőkészakállas, komor **Förster** eladta vendéglőjét üzletvezetőjének, a mulatós **Schuller** urnak, aki az előd szellemében vezette az üzletet, majd **bujában, hogy vége a régi időknek, szépen, rangosan** agyonlőtte magát. A helyiségért aztán versenyt futott a **társadai konjunktúra!** Két éve, hogy a szép üzletet megvette egy fantasztikus nevű új intézet: a **Duna-Tisza Bank.** Az alakuló bank ki sem nyitott, sok millióért továbbadta a készülő banktermetet, a berendezéssel együtt, egy új, még fantasztikusabb nevű intézménynek. Ez haszonnal átkente egy harminckétnek. A harmadik egy negyediknek „**lépett le!**” Most aztán beült a krah, a negyedik, aki szintén nem nyitotta meg az üzletet, bennragadt és **nagy veszteséggel** eladta a bankházat — **sörháznak.** **Október 1-én** újra vendéglő nyílik hát az **Alkotmány-utca** sarkán, mintha **mísem történt volna.** Es ez az élet természetes rendje. A sírhantokon virágok nőnek és a temető fűvén gyermekek hancuroznak...

— **Meghalt Lucy Page, a kurtapipa** propagálója. Londonból jelentik: A „Daily Mail” értesülése szerint **Chicagóban** 64 éves korában meghalt **Lucy Page** asszony, aki 40 év előtt **nevezetes mozgalmat** indított a **cigarettaszívás ellen** s akinek nagy része van abban, hogy az Egyesült Államok lakossága **inkább a kurtapipának hódol.**

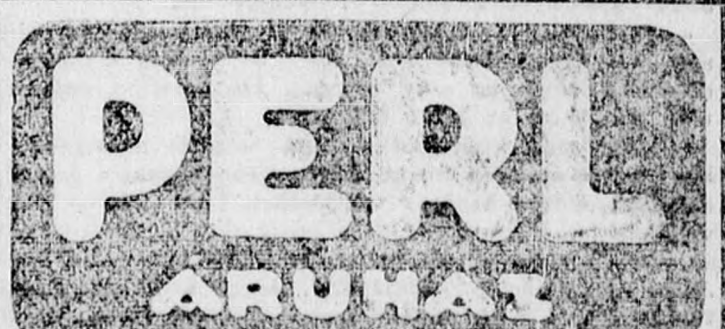
— **Új demokráta kör a fővárosban.** Vasárnap tartotta a VII. kerületi **Zuglói Demokráta Kör** alakuló gyűlését a Thököly-ut 80. szám alatti helyiségében. A gyűlésen több mint 400 választópolgár jelent meg. Az alapszabályok letárgyalása után a tisztikart választották meg éspedig díszelnöknek **Várossy Vilmost,** elnöknek **Fabian Béldt,** ügyvezető elnöknek **Böhm Kálmánt,** társelnököknek **Ballagi Ernőt,** Magyar Miklóst és **Fuchs Lipót**ot. A közgyűlés befejezése előtt dr. **Ballagi Ernő** összehívásra hívta föl a megjelent polgárságot. Az új demokráta körnek megalakulása napján már 1200 tagja van.

Autógarage autókkal eladó

új, nagy épülettel, javítóműhellyel, új autókkal, 3 szobás komfortos lakással, őrszobával, közel Kelet-hez, önköltségi áron. Komoly ajánlatot „Kitűnő vétel” jelígen a kiadóba kérek

— **A közönség elfogott egy gázoló és elmenekülő uri kocsi.** Vasárnap délután az **Erzsébet-körut** és **Dob-utca** sarkán egy elegáns egyfogatu elütötte **Polyák Menyhért** utcaseprőt. A szerencsétlen ember eszméletlenül terült el a közönség, aminek láttára a lovat hajtó elegáns ur **vágtatásra készítette a lovat** és el akart menekülni. Az utca közönsége meghotránkozott az uri kocsi viselkedésén és a **vágtató kocsi után szaladt.** Az **Obtaton-téren** álló rendőr a közönség segítségével **megállította a lovat,** a kocsit hajtó urat pedig előállította a főkapitányságra. Itt kiderült, hogy a gondatlan hajtó **Kellner Béla** 47 éves lókereskedő, akit azonnal **örizetbe vettek.** Az elgázolt utcaseprőt a mentők életveszélyes állapotban a **Telep-utcai** kórházba szállították.

— **Ujszeged megünnepelte fölszabadulásának** ötödik évfordulóját. **A Reggel** szegedi tudósítója telefonozza: Vasárnap reggel ünnepelte Ujszeged a szerb megszállás alól való fölszabadulásának ötödik évfordulóját. Reggel postászenekor járta be az utcákat, majd **Vásárhelyi József** prelátnak misét pontifikált a szabad téren föllálitott díszes oltárnál. **Kapusi Etel** alkalmi dalokat énekelt, végül dr. **Grómer Tamás** fejtegette az évforduló jelentőségét.

PERL ARUNAT

VII, Thököly-ut 9.

Versenyen kívüli árak!

Francia velour . . .	198.000
békebeli minőség, komplett 140 cm széles	
Francia gyapju kazán	98.000
105 cm széles, 60 legdivatosabb színárnyalatban	
Férfi öltönykelme . .	117.000
kitűnő minőség, 140 cm széles	

Több ezer méter maradék mélyen leszállított árban!

Értesítés!

Hogy a t. közönség fehérneműszükségletének beszerzését lehetővé tegyük, elsőrangú gyártmányainkat

férfi- és női fehérneműket

zöfir-, vászon- és sifonárúkat elismert olesó

eredeti gyári árakon

kedvező fizetési föllételekkel

bocsátjuk t. vevőinknek rendelkezésére. Tesszük ezt azért, hogy a t. közönség ne kényszerüljön az ügy-nökök közvetítésével részletügyleteket kötni, ahol a magas felár és ügynöki jutalék a vevőket súlyosan terheli. Semminemű ügynökünk nincs. Főhírelti lakással bíró egyének, valamint köztisztviselők és hitelképes egyének vehetik kedvezményeinket igénybe.

„Vesta” fehérneműgyár

állami és városi alkalmazottak szerződéses szállítója

Központ: VIII, Múzeum-körut 2

Félmilliárd értékű ékszerrel Svájcból Budapestre szökött egy nemzetközi betörő társaság

Budapestben keresik az ismeretlen betörőket
Tíz százalékot ígérik a nyomravezetőnek

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti főkapitányság vasárnap terjedelmes átiratot kapott a zürichi rendőrfőnökségtől, amelyben dr. Müller, zürichi rendőrkapitány arról értesíti a budapesti rendőrkapitányságot, hogy a Zürich mellett, Rüschiikon-ban augusztus 10-én délután 3 és 4 óra között szenzációs ékszerlopás történt egy szállodában. Rüschiikon nyaralóhely egyik legnagyobb szállodájában szobát bérelt egy előkelő gyáros a feleségével. A gyárosné gyakran jelent meg a szálloda bárhelyiségében ragyogó ékszerekkel s az ékszertárgyak nagy feltűnést keltettek. 10-én, ebéd után a házaspár rövid időre elhagyta a szálloda szobáját és mire délután visszatértek, legnagyobb meglepetésükre nyitva találták a szoba ajtaját, a szekrény föl volt feszítve s a szekrény előtt ott feküdt a gyárosné ékszeres kezettája föltörve. Szerencsére csak 13 darab ékszertárgy volt a kis kezettájában, de a hiányzó ékszereknek értéke így is meghaladja a 30.000 svájci frankot. Amikor a nyomozást megindították, megállapították, hogy az ismeretlen tettes vagy tettesek már eleve megfigyelték a házaspár életmódját, álkulcsal behatoltak a szobába s körülbelül éppen úgy követték el a nagy szállodai ékszerlopást, mint tavaly a Semmeringben, ahol tudvalevően egy magyar földbirtokostól a Panhans-hotelben

egy nemzetközi szállodatolvaj lopott el nagy értékű ékszereket. A semmeringi szállodatolvaj, aki állítólag olasz vagy magyar nemzetközi szállótolvaj, a zürichi rendőrség gyanúja szerint Ausztrián át Budapest felé szökött. A tolvajja következő ékszereket vitte magával: egy platina gyűrűt gyönggyel és két briliánsal, a két szélén több briliáns spliterrel, egy aranygyűrűt rubinkövel és fehér zafirkövel, egy pár platina fülbevalót, hosszukás alaku briliánsal kirakva, egy szivalaku brost, platinadrótból, smaragdokkal és briliánsokkal és briliáns függővel, egy arany gomblyukórát briliánsokkal körülfogva, egy aranygyűrűt, kékes, átlátszó aquamarinnal, egy pecsétgyűrűt achátkövel, egy hosszú gyöngy nyakéket, amelyen 105 vagy 110 darab rózsaszínbe játszó gyöngyszem volt, egy aranylánccon függő fülbevalót, egy értékes, körülbelül 80 cm. hosszú borostyángyöngy láncot, egy arany női karórát, egy arany karkötőt, nygyvezett rab-szafirgyűrűt, valamint egy aranykarikát kis zafirkövekkel.

A zürichi rendőrfőnökség közli az ékszerek fényképét is és sürgős nyomozást kér Budapestben. A megtalálónak vagy nyomravezetőnek az ékszerek összértékének 10%-át kínálják föl. A tettesről egyáltalán semmit sem tudnak. A budapesti rendőrség a nagyszabású ékszerlopás ügyében megkezdte a nyomozást.

— Augusztusvégi napló. Valahol messze, nagyon messze, deresedő, fanyar agglegény jön az országuton, sétatáncájával ütögetve a követet, hogy unalmát elűzze. Időnként ernyőt csinál a tenyeréből, körültekint az augusztusi verőfényben izzó vidéken, nézi a levegő színikulái táncát a távol rákosi rónaság fölött, látja a látóhatár peremén a napsugár játékát a Mátyástemplom aranykeresztjén és unottan bólogat, hogy van még ideje bőven, hogy még nem jöttek el az ő napjai, azután befordul az utszéi csárdába, hogy annak hívős, gerendás, rozmaringos szobájában menedéket találjon a perzselő hőség elől. A nyitott ablak üvegéhez részeg legyek csapódnak szivettépő sirással, odakinn karesu méhek és potrohok darazsak gondorkáznak a mélyvák között, de ő csak bólint megint, hogy majd vége lesz ennek is nemsokára, ha ő széthinti zsebéből a hívős csönösséget, elnézi hosszan, vizsgálódva a gránátvörös bort, amit a kocsmáros állított eléje — ért hozzá, talán jobban akárkinél —, iszik szüresölve, lassan, mindezek után pedig kártyát hozat magának és játszani kezd vele egyedül, önmagával. Valami maga-kitalálta páziánszót rakosgat a kecskelábu asztalon, de közben nyugodalmasan, hosszan elnézi a svájci szabadságharének a kártyalapokra pingált színes vitézeit, a sajtfejű Stüssi vadászt, amint a balját esküre emeli — kész istencsodája, hogy le nem török a karja a kitaró és makacs esküdőzésben —, a páncélos Harras Rudolft, a gonosz Gessler Hermann, jobb kezén a sólyommal, az elegáns Rudenz Ulrichot és a többieket. A vörös ász, a társaság egyetlen nőtagját, aki a tavaszt ábrázolja, sokáig forgatja száraz, hideg kezében — hányszor szeretne volna már látni ennek a hajnalszínű, kékszemű leánykának az élő képmását, de amire ő megérkezik, az már mindig régen elperdült táncos lépésekkel, rózsák között, dalolva, elszállt valahová, messzire, az istenség meleg, illatos csarnokaiba és valami mamlaszképi parasztleányt küldött maga helyett, aki kaszával a térdén delé a boglyák hívősében, — amikor pedig a zöld-ász kerül a kezébe, a szüretelő, vidám suhanccal, szomorúan mosolyog, magában számárnak nevezi a rajzoló: ha ő még olyan ifjú és vidám lehetne, talán nemcsak a vénlányok és vénasszonyok várnának rá régimódi kacabajkájukban, százesztendő napernyőikkel kerességre a lehullott, zörgő, sárga falevél között. Csak alkonyattal indul tovább lassan, megfontoltan — nem szereti sem a forróságot, sem az okatlan, ideges kapkodást. Nem kell sietni, hosszú az élet, nagyon hosszú, végtelenül hosszú annak, aki sem fiatalabb, sem öreggebb nem lesz többé soha. Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, még zöldel a nyárfa az ablak előtt, még nyilni és zöldelni fognak sokáig, de valahol messze már jön, lassan, unottan és megfontoltan, de már jön az Ősz.

(Cholnoky László.)

— Akinek csak cirksz volt a kumbúlizmus. Megrögzött bűnöző állt szombaton a budapesti büntetőtörvényszéken dr. Patay István ítélőtáncsa előtt. Nem tárgyalta az ügyét, csupán azt közölte vele, hogy a királyi Kuria jóváhagyta azt az ítéletet, amellyel az első bíróságok négy esztendővel fegyházzal büntették kommunista igaztáncsi miatt. Az ítélet kihirdetése után Simon János elítélt személyi adatait vette föl a királyi ügyész, aki a rubrikák kitöltése alatt jóakaratu hangon figyelmeztette a 23 esztendő apólot, hogy javuljon még, szálljon magába és varje ki a fejéből azokat a téveszméket, amikkel a lelketlen igaztók a becsületes utról lotérítették. Simon János kesernyés mosollyal fenyegetőzött:

— Dehogyan hagyom, ügyész ur — mondotta — elveinknek diadalmaskodniok kell. Ami itt történt a proletárdiktatura alatt, az csak cirksz, kis komédia volt. Ezután jön csak az igazi tragédia.

— Majd csak kijózanodik maga — szöft az ügyész és hogy végít szakítsa Simon János előadásának, a személyazonosságához szükséges kérdéseket tette föl. — Mi a vallása?

— Az én vallásom az emberszeretet — válaszolta Simon János. És mindjárt hozzáfűzte, hogy a kommun alatt tulajdonképpen nem történt semmi komoly dolog. Napokkal ezelőtt körülhordták a városban a szent Jobbot — mondta Simon János — mindenki leborult előtte, pedig ez a kéz ezrével ülette az embereket.

— Az ügyész hamar elcsillította ezt a megrögzött kommunistát, kilátásba helyezte neki néhány napi sötét zárdát, ha nem tartja a száját.

— Első Országos Gabelsberger-Szakiskola irodai (többnyelvű gyorsírási, gépirási, levelezési, stb.) tanórámaira (VI. Hegedűs Sándor-utca 7) ma kezdődik a beírás. Az 1903 óta fennálló szakiskolát alapította, dr. Gyarmati Dezső, az országgyűlési gyorsíróda másodiknöke, vezető.

Ungár Márton és Magyar Sándor fájdalomtól megtört szívvel közlik, hogy lőn szeretett édesanyjuk:

özv. Ungár Fülöpné

szül. WEIL EMMA

folyó évi augusztus hó 23-án, délután 6 órakor, hosszas és súlyos szenvedés után megtört. Szeretett halottunkat augusztus 25-én, délután ¼ órakor fogjuk az óbudai új izraelita temetőben ideiglenes sírban elhelyezni. Aldás és béke poraira. Özv. Scheiber Ignácné szül. Weil Franciska, özv. Glücks Sándorné szül. Weil Nettli, özv. Stern Simonné szül. Weil Regina, nevérei: Ungár Mártonné szül. Fínály Lenke, menyé: Ungár Frigyes és Klári, unokái.

— A demokrata párt vasárnapi négyülése. Vasárnap délelőtti az anyalföldi demokrata párt négyülést tartott, amelyen Gáspár Fülöp elnökölt. Előbb a városligeti mutatványosok panaszát tárgyalták, akiknek helybérieti díját a főváros aranyparitására akarja emelni, ami ezeket teljesen tönkretenné. Az anyalföldi demokrata kör saját házat épít és ezzel kapcsolatban Gáspár Fülöp bejelentette, hogy ehhez a Hungária-köruton sajátjából 200 négyzetméteres telket adományoz. A gyűlés résztvevői alig negyedóra alatt 200 milliót adtak össze a kör házának fölépítéséhez. Végül a választói névjegyzékről volt szó, amelyből az Anyalföldön 3000 szavazót hagytak ki. Földvári Béla dr. hosszabb beszédben ismertette a jogorvoslás módját és hangsúlyozta, hogy a demokrata párt bírói oltalom alá kívánja helyezni a névjegyzék összeállítását, nehogy a polgárság szavazati joga a központi választmány önkényének legyen kiszolgáltatva. — Vasárnap a III. kerületi demokrata párt gyűlést tartott a választói névjegyzékből kihagyott polgárok érdekében. A központi választmány 3000 választót hagyott ki a III. kerületben. A gyűlésen Vörösváry Miklós elnökölt, aki részletesen ismertette ezeket a sérelmeket. A legrégibb és legtekintélyesebb polgárok nagy részét a leghetetlenebb címeken hagyták ki a névjegyzékből. Föl-szóaltak még Pusztay Károly és Orova Zsigmond.

— Elfogott, de megszökött éjjeli támadó. Szombaton éjjel Christomamos Charita dohányfőzdes feleségével együtt tért haza Szép-utca 4. szám alatti lakására. Beszöngött a kapun s amíg a házmasterre várakoztak, egy arrahaladó 25 év körüli, kopott ruhájú fiatalember hirtelen odagrott a főzdes feleségéhez, kitépte kezéből cezt ridikált és futásnak eredt. A főzdes utána rohant s a Semmelweis-utcaiban, Kiss József kocsis és Tóth József postás segítségével elfogta a vakmerő éjjeli támadót és a ridikált elvette tőle. Az elfogott támadót a két ember őrizetére bízta, ő maga pedig rendőrt ment. Mire visszatért a rendőrral, az éjjeli támadót már nem találta ott. A két ember elbeszélte, hogy egy őrizetlen pillanatban az ismeretlen szétöltött köztük s elmenekült. A vakmerő éjjeli támadót keresi a rendőrség.

— Súlyos autómobilszerencsétlenség Karlsbad mellett. A Reggel-nek jelentik Karlsbadból: Szombaton reggel súlyos autómobilszerencsétlenség történt a Karlsbad mellett Solmus falu határában. A szerencsétlenségnek három áldozata van és pedig: dr. Kasper, a prágai vasipari társaság igazgatója, továbbá Sedlakowa, az ismert nevű színész és a gépkocsi sofőrje. A sofőr szörnyet halt, Kasper és Sedlakowa nagyon súlyos sérüléseket szenvedtek. Fölépülésükhez alig van remény.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett jó férjem temetésén megjelenésükkel igyekeztek földaltonmat enyhíteni, különösen a Burgonyanagykereskedők Egyesületének, amely egyesület drága halottunkat magának tekintette, valamint a Koma-Egyület igen tisztelt rabbijának szívhez szóló vigasztaló beszédéért ezúton mondok hálás köszönetet egy a magam, mint az egész család nevében. Özv. Wilhelm Dezsőné.

JOGÁSZOK!

KATONA ARTÚR doktor jogi szeminariuma. Budapest, IX. Ráday-u. 41. Tel.: József 105-90. Az oktatás és beiratkozás megkezdését előkészítés-jogzotbérlet, Díjtalan tanácskozás.

— Magánlakértés miatt őrizetbe vettek egy ügyvédjelöltet. Ez év áprilisának egyik hajnalán a József-utca 17-es számú háznak egy földszintes lakásából hangos sikoltás, jajveszékélés hangzott ki, majd utána nyomban kipattantak a földszinti lakás ablakai, ahonnan mezitláb, egy szál ingben, sikoltozva és jajveszékelve ugrott ki egy nő, aki megrémülve így kiáltozott:

— Segítsé, megöl, agyonver, segítsé! Rendőrt kerítettek s a József-utca 17. szám, földszint 9-es számú lakás lakója, özvegy Pál Ferencné, zálogházi tisztviselő özvegye, elpanaszolta, hogy a nála lakó dr. Bellaesek Viktor ügyvédjelölt, akivel összeveszett, rátörte az ajtót és életveszélyesen megfenyegette. A 43 éves ügyvédjelöltet elő is állították a főkapitányságra, ahonnan azonban 48 órai őrizetbevétel után elengedték. Dr. Bellaesek Viktor azóta is együtt lakik özvegy Pál Ferencnével, de a házbeliek szerint közös háztartásban él lakásadónőjével. Közben különböző differenciák miatt valószínűleg a lakásért sokszor összekeccant dr. Bellaesek Viktor özvegy Pál Ferencnével és április óta is nagyon gyakran hallottak a házbeliek éktelen lármát, perpatvart. Tegnapelőtt reggel felé újra hangos sikoltozás töltötte a József-utcat. Előbb törés, zuzás, majd eserephullás zaja hallatszott ki, majd hangos dörömbölés, ajtóreceség, utána nyomban megint kipattant a földszinti lakás egyik ablaka és negligésben kiugrott az utcára özvegy Pál Ferencné és ismét hangosan segítségért kiáltott. Csakugy, mint annak idején — áprilisban. Az elősiető rendőrszemnek Pál Ferencné elmondta, hogy lakója, dr. Bellaesek Viktor rátörte az ajtót s meg akarja őt ölni. Az ügyvédjelöltet előállították a főkapitányságra, ahol vasárnap őrizetbe vették őt másodszor is s megkezdették a nyomozást, hogy voltaképpen mi az alapja a József-utcai botrányoknak. A rendőrség ma délelőtt hallgatja ki az ügy szereplőit s azután dönt az őrizetbe vett ügyvédjelölt további sorsa felől.

96 ezer kor.	párja a kiti-nő minőségű Egész ánum minőségben 125 ezer K	fehér női cipőnek
35 ezer kor. párja	Tennis-, torna-, strand- és utcai cipők fehér, szürke, barna és fekete színekben, vastag vörös gumitalppal, feltétlen megbízható minőség. Férfi nagyságban 110 ezer K. Gyermek részére 70 és 80 ezer K	
195 ezer kor.	párja garantált tiszta bőr, női box	regatta- és spanglis cipőnek
245 ezer kor.	párja férfi varrott regatta cipőnek	garantált tiszta bőrből, legjobb kivitelben
295 ezer kor.	párja férfi varrott prima ma-	gasszáru boxcipőnek

Szandálok, fehér gyermek vászoncipők most leszállított árban. Műtárcipők gyönyörű kivitelben 30 ezer korona 100 év óta elismert legjobb hó- és sárcipők Reithofer-gyártmányu már megérkeztek és olcsón árusítatnak

A 25 év óta fennálló és szolidaritásról közismert
Schäfer cégnél, Budapest I, Döbrentei-tér 4-6
Telefon 5-71

— Erzberger szép élete és esunya halála. Ki hitte volna, hogy éppen legvilágosabb harmadik évfordulóján *Erzberger Mátyás* a magyar közvéleményt fogja lázas izgalomban tartani? *E boros vasárnapon három éve ugyanis, hogy a gricshacki országúton a kiránduló Erzbergert két fiatalember tizenkét revolverlövéllyel leterítette.* A politikai orgyilkosság tettestei elmenekültek, hónapokig tartó nyomozás után a német rendőrség azzal zárta le a véres aktákat, hogy *Schulze és Thylessen Svájcba, onnan pedig Braziliába menekültek.* Most pedig minden jel arra vall, hogy Erzberger gyilkosai a magyar főváros közelében telepedtek le, *itt éltek a közeli körökben, zavartalanul, idilliás nyugalomban.* A magyar közönségnek Erzberger lepuffantása idején elég gondja volt a saját gyilkosaival, akik itt grasszáltak a Britanniában, az Elmann-telepen, vidéki különítményekben, így alig tudja, hogy milyen szerepet játszott Németországban az a politikusi aktív most annyira emlegeti a nevét, Erzberger Mátyás Württembergből való, egyszerű szegény családból; tanítónak készült, de egész fiatalon már a *katolikus mozgalom*ba sodródik és már 24 éves korában képviselőnek választják. Tanul, szónokol és az *állami korrupciót* ostorozza; szolgálatkés barát, fáradhatatlan agitátor, a szocialisták előtt éppen olyan rokonszenves, mint a szélső konzervatívok körében. Az érvényesülés zsenije és hozzá: *tehetséges, bátor, egészséges.* Már a háború előtt a centrum vezére. Hadüzenet után: *propagandaminiszter.* Három évig vasúti hálókoosiban él. Könyveket, broszúrákat, cikkeket, interjúkat szór szét az egész világon olyan tömegben, amint nincsen példa. A semleges államokban fogalom: korlátlan összegek fölött rendelkezik, politikusokat, pártokat, nagyságokat vesz, vak optimizmussal dolgozik, a *paraszti Danton, ahogy Hardey Miksa nevezte el.* A harmadik évben kinyitja szeme: folytonos utazásai a külföldön *kiabrándítják a budendorfi hazug glóriából* és egyszerre, mint az *annexiómentes, megegyezéses béke* heroldja, tűnik föl a birodalmi gyűlésen. Ő az összeomlás után a fegyverszüneti bizottság feje és a békekötés után egyszerre a nacionalisták gyűléstestének cégtáblája. Helfterich vezeti a kampányt és bazarálással, panamákkal vádolja Erzbergert. A háttérben persze Ludendorff árnyéka. A kövér, jókedvű Erzberger állja a családot és a botránypörök sem örlik föl. A katolikus tömegek mintha köréje nőttek volna, *ezekhez csak a holttestét át juthat a fajtárág* agítáció. Így és ezért halt meg Erzberger Mátyás, akinek egyik gyilkosát a hivatalos jelentés szerint, fölismerete a német defektív a pesti kapitányságon...

— Oreskovicsné hisztériás, de nem elmebajos. A gyilkosság büntetőjellel terhelt *Oreskovics Bogumilné* büntetőjellel befejeződött a vizsgálata. A törvényszéki elnökvizsgálók hétken át foglalkoztak *Raffersberger Irma* gyilkosával, aki a vizsgálat alatt meglehetősen gyanúsán viselkedett. Panaszkodott, hogy rémes hallucinációi vannak, éjszakánként üldözi őt *Raffersberger Irma* szelleme. Dr. *Németh Ödön* és dr. *Minich Károly* egyetemi orvosprofesszorok szakvéleménye szerint *Oreskovics Bogumilné* nem szenved elmebetegséget és nem volt elmebeteg akkor sem, amikor a gyilkosságot elkövette. Az kétségtelen, hogy hisztériás, azonban büntetőjogi szempontból beszámítható állapotban van.

— Vanderveelde tegnap este átutazott Budapesten. Az elmúlt szombat híre járt, hogy *Emile Vanderveelde*, a II. szocialista Internacionale titkára, beutazza a balkáni államokat, hogy *közös platformot létesítsen az eddig egymástól izolált szocialista pártok között.* Ennek az utazásnak természetesen nagy nemzetközi jelentőséget tulajdonítanak, mert ha Vanderveelde utja sikerrel jár, a balkáni államok politikai magatartása is könnyen irányt változtathat. Eredetileg úgy volt, hogy Vanderveelde röplőgépen utazik át Közép Európán, azonban ezt a tervét megváltoztatta, mert a bécs-belgrádi expresszhajóval tette meg az utat és *tegnap este érintette Budapestet is.* Vanderveeldét, aki *Van der Ghintz*nek, a flamand szocialista párt vezetőjének kíséretében utazik, a magyar szociáldemokrata párt hivatalosan akarja üdvözölni. Minthogy azonban Vanderveelde nem szállhatott partra, a hajóra való följutáshoz pedig az engedélyt már nem lehetett megszerezni, a hivatalos üdvözlés elmaradt. Vanderveelde — hír szerint — visszautaztatban ki fog szállni Budapesten.

— Versenyen Kiváló velours, kazán- és állványkezelésük jellemzők a Perli-áruház (Thököly-ut 9. szám) lapuk mai számában megjelent hírdetését, amire felhívjuk a olvasóink figyelmét.

Kizárólag
a ROYAL APOLLÓ-ban látható!

Hotel Potemkin
Vajda László színműve BANKY VILMA
és JEAN ANGELO főszereplésével

A harmadik riadó
Filmrögzény a newyorki tűzoltóság életéből
Előadások kezdete 1/26, 1/28 és 1/10 órákor

Az öngyilkos Radocza János szomorú temetése

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton délben temették el a kerepesi temetőben ifjú sárszentmihályi *Radocza Jánost*, a Dorottya-utcai családi tragédia áldozatát. A temetés megrázó volt. A gyászolók sorából hiányzott az elhunyt felesége és nyolcesztendőös kislánya.

Radocza Jánosné az öngyilkosság után azonnal kocsiha ült és a Pajor-szanatóriumba hajtatott.

Az első emeleten, a III-es szobában helyezték el, ahol állandóan azokat a súlyos idegbetegeket ápolják, akiket nem lehet meglátogatni és akiknek testi épségére külön ápolók ügyelnek föl. A temetés délelőttjén az öngyilkos Radocza János özvegye ápolónő kíséretében kiment a temetőbe, búcsút venni férjétől. Két koszorút vitt magával és ezeket elhelyezte a ravatal mellett. A temetésre már nem jött ki, a dél-élelőtti látogatáskor ideggöröcsöket és idegrohamot kapott és beint feküdt a sanatóriumban. A kis Janesi fiú pedig talán még most sem

tudja, hogy az édesapja megölte magát, kint van nagyszüleinél a hüvösvölgyi villában, ahol a nyarat töltötte. A temetésen rendkívül nagy számu közönség vett részt, a Radocza- és Gerbeaud-család rokonai és ismerősei.

Föltűnést keltett, hogy a Radocza-család az öngyilkos feleségének koszoruját nem engedte a sírra elhelyezni.

Radocza János apja sem jelenhetett meg a temetésen, mert a 85 esztendőös öreg ur a tragédia következtében kiállott izgalmaiktól súlyosan megbetegedett. A legtöbb újság, amikor a tragédiáról beszámolt, azt írta, hogy az öngyilkos Radocza felesége Gerbeaud-leány, ez pedig tévedés. Gerbeaudnak négy leánya van, kettő közülök Radocza-flukhoz ment feleségül, a harmadik dr. *Elischer Vilmos* ügyvéd felesége, a negyedik pedig egy svájci gyárosé. Ifj. Radocza János felesége eszéki leány, született *Pfeiffer Margit*. Gazdag bácskai földbirtokos-család sarja.

A román közigazgatási reform elnyomja a kisebbségi nyelveket

Kolozsvár, augusztus 24.

A román közigazgatási reformtervezettel most készült el az erre delegált országos bizottság. A tervezetet már szét is küldték a parlament tagjainak. A tervezet megtartja a megye és község intézményét, a járást ellenben, mint állandó közigazgatási egységet megszünteti. Különbséget tesz városi község és falusi község között. Az utóbbihoz több falusi község is tartozhatik. *Uj fogalom a székváros*, tudniillik a megye székhelye, amely közvetlenül a belügy-miniszterium alá tartozik. Hasonlóképen új fogalom a *külvárosi község*, amelybe a városok körül öt kilométer körzetben levő falvak esnek. A megyében a központi hatalom képviselője a subprefektus, aki rendes állami hivatalnok, a prefektus pedig legfőbb ellenőrző és irányító hatóságként szerepel és csak a megyei székvárosok vannak kivéve hatásköre alól. A falusi községben a központi hatalom képviselője a jegyző, akit a prefektus nevez ki, de azért ő is rendes állami tisztviselő. A nyelvhasználat kérdésében a törvényjavaslat az alkotmánytörvényre való hivatkozással a kisebbségi nyelvek legkisebb érvényesülése elől is elzárkózik.

— A chicagói ügyész halálbüntetést kér Frank gyilkosaira. Chicagóból táviratozzák: Az amerikai közönség óriási érdeklődése mellett tárgyalják napok óta Frank amerikai milliomas meggyilkolt fiának büntetését. A tárgyalás befejezéséhez közeledik. A bizonyítási eljárást befejezték és az ügyész elmondotta már vádbeszédét. Az ügyész ráhárította a gyilkosságra és szöktetésre vádolja Léb és Leopold vádlottakat és mind a ketőre halálbüntetést kért. A két vádlott feszült figyelemmel hallgatta az ügyész beszédét és az ügyész egy-egy kitéjelé- nél hangosan fölkacagtak. Ezután a védőbeszédre került a sor.

— Király Pál Kopenhágában. A marathoni futó Király Pál, a dánok meghívására, léptak János amatőrténer társaságában hétfőn délután 2 óra 10 perckor a keleti-pályaudvarról Kopenhágába utazik, ahol 31-én egy 33 kilométeres versenyben újból találkozni fog a világ-rekorder Jensen-nel, aki ugyanabban a versenyben — a Frederiksborglauf-ban — az elmúlt évben 2 óra 08 perc alatt 300 méterrel verte őt. Király — munkatársunknak tett kijelentése szerint — Kopenhágában akarja kiköszörölni a Párisban szenvedett vereségét.

— Nagy felhőszakadás Fehérmegyében. Vasárnap délután nagy vihar vonult el a fehérmegyei Ósi község fölött. Diónagyvágyú jégszemek is estek, úgy hogy a határban levő szőlőket teljesen tönkretette.

— Vámbéry Rusztem Erzberger gyilkosának kiadatásáról. Nemcsak a magyar közvéleményt, de az egész világsajtót élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy Erzberger gyilkosát kiadják-e Németországnak. Erről az érdekes jogi kérdéssel Vámbéry Rusztem, a kiváló büntetőjogász a következőket mondotta *A Reggel* munkatársának:

— Az összes nemzetközi szerződések és a Németországgal fennálló viszonyossági gyakorlat kivétel a kiadatás büntetésekről szóló a politikai büntetésekről. A kérdés, amely jelen esetben döntésre vár, az, vajjon az Erzberger ellen elkövetett gyilkosság a kiadatási jog értelmében politikai bűncselekmény-e vagy sem. Hogy mi politikai bűncselekmény, arról sem a magyar büntetőtörvény, sem pedig a kiadatási szerződések nem nyújtanak fogalommeghatározást. A jogtudományban uralkodó fölfogás szerint politikai bűntett az a cselekmény, amely az állam léte és biztonsága, az államfő személye vagy az állam polgárai politikai jogai ellen irányul. Ezt a fölfogást az Institut de Droit International 1880. évi oxfordi értekezlete is elfogadta, amikor kimondotta, hogy azok a tettek, amelyek közönséges bűncselekményeknek (pl. gyilkosság) ismérvétől elmaradnak, nem vesdők ki a kiadatás alól csak azért, mert elkövetők politikai célokra hivatkoznak. Ezzel szemben tehát Erzberger meggyilkolása nem politikai bűntett és az elfogott tettes kiadatandó Németországnak. De a jogtudomány ezen uralkodó elméletével szemben van egy másik, meglehetősen elszigetelt fölfogás is, amely a politikai bűncselekmény fogalmát részint annak céljában, részint annak motivumaiban keresi. Hogy most már Erzberger meggyilkolását politikai vagy közönséges bűncselekménynek fogják-e tekinteni és a gyilkosát kiadják-e, attól függ, vajjon a bíróság, illetve a kormány tényleg törvény hiányában az általánosan elfogadott vagy az elszigetelt kisebbségi fölfogáshoz eszakkoczik.

— Százötven zsebórát lopott egy betörő. A főkapitányságra előállították Schwartz Menyhért 27 éves foglalkozás nélküli cipészt, aki Budapest utcáin csavargott. Kiderült, hogy Schwartz Menyhért rövid idővel ezelőtt a miskolci fogházban 5 évi legyházbüntetést töltötte, ahonnan azonban négyévi büntetése után ideiglenesen szabadlábra helyezték. Schwartz ekkor a miskolci kórházba vettette föl magát, ahonnan azonban különböző tárgyak ellopása után Budapestre szökött. Itt megismerkedett két csavargóval, Horváth Ferencel és Máhr Istvánval. Elhatározták, hogy betöréseket fognak elkövetni s evégből a veszprémmegyei Somlóvársárhelyre utaztak, ahol több villába akartak betörni. Tervük azonban nem sikerült s így a községégházba törtek be, ahol a jegyző fölfeszített íróasztalából 8 millió korona készpénzt és 2 millió korona értékű bűnjegyet vittek el. Innen Tapolecára rándultak át, ahol egy ékszerüzletet szemeltek ki. Schwartz be is tört, míg két társa az utcán vigyázott, nehogy valaki munkájukat megzavarja. Schwartz az üzletben a magával hozott zsákba 150 zsebórát, 15 hosszú aranyláncot és számos aranygyűrűt szedett össze. Munkája végeztével egy ismeretlen embert látott az üzlet előtt, de társai elűntek. Schwartz a nála levő bittal leütötte az ismeretlent. Tapolecáról Keszthelyre, innen pedig Pestre jött Schwartz, ahol letartóztatták.

— Az amerikai uszóvilág bajnokok visszautaztak hazájukba. Johnny Weissmüller és P. Krüger, a többszörös amerikai világbajnokok és rekorderek, akik már négy hónap óta vannak távol hazájuktól és akik Budapesten is három világrekordot hagytak maguk után, vasárnap este 8 óra 50 perces gyorsulással, Bécsen keresztül, visszautaztak Amerikába. Bachrach trénerük, illetően menedzserük kíséretében.

LEGIZLESESEBB, LEGFINOMABB

KÖNYVKÖTÉSZET

RADÓ OLGA
KÖNYVKÖTÉSZETI MŰTEREM
IV. MUZEUM-KÖRUT
13

A VILÁGHIRŰ
12 ESMANOFF
OROSZ BALETT VENDEGJÁTEKA

ÉS A FENYES
MEGNYITÓ MŰSOR A

LABARIN

BAN, RAKÓCZI-UT 63

— Akik megőrizték teljes érintetlenségüket... (Levél a szerkesztőhöz.) Ha szemben is állok gyakran a Reggel politikai irányával, ma ellenállhatatlan szükségem érzem, megfogtam a fehér zsebkendőmet Ön felé, szerkesztő ur. Bródy Sándorról írott vezércikke és „Egy magyar író életének és halálának tanulságai” című írása becsületére válik a modern magyar szépprózának, de Önnek is, mint emberségére, szókimondására rátartó redaktornak. Az utóbb említett cikk egyik passzusára engedtessek meg nekem válaszolni, arra különösen, amelyik „kobbantás hírlapiróknak” a bolsevizmus egész ideje alatt való szépségéről szól. Tökéletesen igaz van, kobbantás írók, újságírók között kevesen őrizték meg, őrizhették meg teljes érintetlenségüket! Az oka ennek az akkori időszak lelki diszharmóniája, a szegénység, a gerinctelenség, a meggyőződés hiánya, a remüllet, zűrzavar és még számos emberi gyöngeség volt. Ha most azoknak a névsorát akarók összeírni, akik nyíltan színt vallottak, akik szembe is mertek szállani a vörös uralommal, bizony; a névsor elszámolására tiz újunk is — soknak bizonyul. *Őn Szász Zoltán, Kádár Lehel, Lázár Miklós és Szakács Andor* neveit írta, bizonyára azért, hogy a névsort, mai perspektívából még bizarrabbnak állítsa be. Hát valóban; a politikai irányoknak és világnézleteknek furcsa összehasonlítása ez a négy év! Nem szabad azonban megelégedni a többiekéről sem, akik kemény magyarságuknak és férfiaságuknak ugyancsak próbáját adták. *Az én névsorom sem teljes, de talán arra készlet másokat is, akiknek följegyzéseik vannak, hogy jelentkezzenek és a hiányokat kiegészítsék.* Az én noteszemben pótlólag még a következő neveket találok: *Rákosi Jenő, Vészi József, Mester Sándor, Milotay István dr., Serényi Gusztáv, Kemény Simon, Agai Béla dr., Strasser József dr., Lenkey Gusztáv, Csajthay Ferenc, Gergely István, Kóbor Tamás, Szalmári Mór, Szabó László dr. (Egy elfelejtett, öreg publicista.)*

— Egy állügyvéd szélhámoságát. Megírta a Reggel, hogy egy hónappal ezelőtt a főkapitányságon letartóztatták dr. Löwy Józsefnét, egy állítólagos ügyvéd feleségét, mert az illető Gyarmati Julia Szentkirályi-utcai lakását kifosztotta. Dr. Löwy Józsefnét a főkapitányságról átvitték az ügyészre, ahová néhány nap mulva névtelen följelentés érkezett, hogy dr. Löwy Józsefné férje nem is ügyvéd, hanem közönséges szélhámos. Előkerítették az állítólagos ügyvédet s a főkapitányságon kiderült, hogy az illető Löwy Ernő 44 éves betűszedő, jelenleg foglalkozás nélküli egyén, aki mindenütt ügyvédnek, nemzetgyűlési képviselőnek, rendőrtanácsosnak adta ki magát és többektől nagy összegeket vett föl különböző kijárási céljaira. Az állügyvéd az elmúlt évben a Royal-szállóban lakott, nagylábon élt, amíg egy napon 500.000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. Ekkor előállították a főkapitányságra, ahol kiderült hogy dr. Löwy Jenő néven az Izabella-utca 11. számú házban lakott feleségével, Pnyakovic Máriával. Az állügyvéd egyébként onnan vette ügyvédi címét, hogy egy Elemér-utcai ügyvéd iródjában volt alkalmazva, ahonnan azonban különböző szabálytalanságok miatt elbocsátották. Megállapította a rendőrség ekkor azt is, hogy az állügyvéd tudott felesége lopásáról s most a Népszínház-utca 57. számú házban együtt is lakik vele. Az állügyvédet a főkapitányságon letartóztatták és átkísérték az ügyészre. A vizsgálóbíró azonban szabadlábra helyezte. Most újabb följelentés érkezett az állügyvéd ellen, akit azonban már nem tudtak előállítani, mert Budapestről megszökött. A vizsgálóbíró most elfogató parancsot adott ki Löwy Ernő ellen s körözését rendelte el.

— Károlyi József gróf nem mond le mandátumáról. Károlyi József gróf, Székesfehérvár nemzetgyűlési képviselője, tudvalevően néhány héttel ezelőtt elhatározta, hogy lemond mandátumáról és hosszabb tartózkodásra a királyi családdhoz utazik. A Reggel értesülése szerint Károlyi gróf megváltoztatta ezt az elhatározását és úgy döntött, hogy egyelőre megtartja mandátumát, de a tervezett beszámolóját egyelőre nem tartja meg s rövidesen elutazik a királyi családhoz.

— Eladó művészeti szőnyeg. Néhány Körösfői Krissch Aladár által tervezett és készített 2 négyzetméteres csodaszép csomózott szőnyeg, egyetlen példány, a Nemzeti Szalon 1907-es kiállításáról, eladó. Megtekinthető: hétfő, kedd és szerdán este 7-9-ig Horánszky-utca 9. szám, III. 15. (Műterem.)

Fölhívás!

Tisztelt vevőim! ezúton értesítem, hogy a tőlem vásárolt Zephr-kályhákat, ha esetleg azok talán nem megfelelően működtek, vagy valami hibájuk előfordult volna, már most szíveskedjenek nálam bejelenteni, hogy a nagy számban forgalomban levő kályhák fölülvizsgálásánál vagy javításánál tőlőlem no álljon elő. Egyben fölívom b. figyelmüket, hogy a jelenlegi szezon előtti időben tetemesen olcsóbb árban lehet a szabadalmazott Zephr-kályhák beszerezni.

Héber Sándor

kályha- és tüzhelygyáros, VI. Vilmos császár-ut 39. Telefon: 47-47.

STOEWER
az írógépek királya

Kérjen ajánlatot a vezér-képviselőtől: V. Vilmos császár-ut 60. Telefon 48-05

SAKORVOSI rendelő

var. 62. számú helyre. EZZST SÁLVARSÁN ÉLTÁS

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 22. I. em. 1. Rókussal szemben

Az ügyvédek ma Bud pénzügyminiszternél tiltakoznak a tuimagas kereseti adók kivetése ellen

Az igazságügyminiszter közbenjárására a kormány hajlandó mersékelni az ügyvédek adóját — Havi 3-4 millióra csökkent az ügyvédek átlagos keresete. — Ágyrajáró és albérletben lakó ügyvédek

(A Reggel tudósítójától.) Az ügyvédek, akiknek kereseti viszonyai az utóbbi időben szinte hihetetlen mértékben megcsappantak, az aránytalanul magasra szabott kereseti adó mérséklése érdekében szombaton deputációban jártak Pesthy Pál igazságügyminiszternél. Az ügyvédi kamara vezetősége eléje tárta az igazságügyminiszternek, hogy a budapesti ügyvédi kar nagy zöme ma már a mindennapi száraz kenyerét sem tudja megkeresni, annál kevésbé képes tehát azoknak az adózási kötelezettségeknek eleget tenni, amelyeket az adókiadó bizottságok rájuk róttak. Az igazságügyminiszter az eléje tárt adatok alapján maga is elismerte, hogy az ügyvédekre kivetett kereseti adó összege nagymértékben igazságtalan és méltánytalan. Megígérte a küldötség tagjainak, hogy a megfelelő adómérséklés érdekében intervenálni fog a kormányánál. A Reggel értesülése szerint az igazságügyminiszternek e közbelépése máris azt eredményezte, hogy

a pénzügyminiszter hajlandó az ügyvédekre kirott rendkívül súlyos kereseti adókat revízió alá venni.

Bud János pénzügyminisztert ebben az ügyben hétfőn délben keresi föl az ügyvédi kamara vezetősége. Az ügyvédek adómozgalmáról és általában a budapesti ügyvédi kar kereseti viszonyainak leromlásáról dr. Ács Jenő, az ügyvédi kamara egyik vezető tagja a következőket mondotta a Reggel munkatársának:

— Az 1923. évre kivetett kereseti adóról van szó, amelyet az illetékes adókiadó közegek képtelenül magas alapon állapítottak meg. Amíg például közismerten legnagyobb jövedelemmel rendelkező nagykereskedők 120-130.000 aranykoronát fizetnek kereseti adó címén, addig az ügyvédekre 160-180.000 aranykoronát vetettek ki. Ez a kivetett összeg

százhuszszorosa az előző évi kereseti adónak.

Még a laikusnak is tudnia kellene, hogy az

— Tengerész-növendékek zendülése Khartumban. A khartumi katonai iskola négy növendéke, aki a legutóbbi zendülésben részes volt, kísérletet tett arra, hogy az angol ágyúmaszáról, amelyen fogva voltak, elmeneküljenek. Mind a négyet szigorú fogságra vetették. A sutherlandi highlanderek zászlóalja Port Sudanból Khartumba utazott. Az egyiptomi kormány az angol jegyzékre adott válaszát ma adták át az angol kormányzónak.

— Chaplin pongyolában. Mildred Harris, Charlie Chaplin volt felesége érdekes intimitásokat közöl egyik amerikai lapban a népszerű filmkémikusról. „Ki hinné” — mondja Mildred Harris —, hogy ez az emberke, a komikus kicsiny bajuszával, nevelésével, pepita nadrágjával, lehetetlen ésszónaképével, otthon a legrettenetesebb zsarnok. Chaplinnel Kaliforniában ismerkedtem meg 17 esztendőskoromban. Ő rövidesen belémszeretett és mi megházasodtunk. Ezzel kezdődött az én kálváriám. Chaplinnek ugyanis megvan az a szokása, hogy éjszakákat az utcán töltve, tanulmányozza az éjjeli élet karakterisztikus figuráit. Hát élet az egy fiatal asszony számára, hogy álmatlan éjszakákon keresztül, a hajnalban hazavetődő urat lesse? En fiatal vagyok és szeretem a társaságot. Igaz, Chaplin is kedveli a zajos társaságot és gyakran hozta magával cimboráit ebédre vagy vacsorára. Azonban milyen cimborákat! Tudósokat, filozófusokat, egyszóval csupa intellektuelket, akikkel vég nélküli vitákozásokba kezdett Kantól és Rousseau-ig. Egy szót sem értettem e beszélgetésekből, akárhogy is figyeltem. Chaplin azokon kívül hallatlanul fősvény is. Nincs olyan sok pénze, mint ahogy beszél, azonban igazán eleget keres. És ez az ember, aki évente egymillió dollárt keres, azt követelte tőlem, hogy havonta csak ezer dollárt költsek a háztartásra. Naponta előírta az ételap, amely húsból, burgonyából és padlingből állott. Saláta, gyümölcs és fagyalt szinte nevelés és főlétséges nyálkások. Ruhát sem engedett csináltatni. „Most az én feleségem vagy — mondta —, tehát fölösleges elegánsan öltözködnöd.” Ha azt válaszoltam erre, hogy azért öl-

ügyvédek jövedelme egyik óvról a másikra nem emelkedhetett százhuszszorosra. Hanem inkább megfordítva: legalább ennyivel csökkent. Az adókiadó közegek a tavalyi kereseti adó kivetésénél azt az arányt tételezték föl, hogy egy-egy budapesti ügyvéd átlag 20 millió koronát keresett havonta. Ez képtelenség. Az ügyvédi kamara már a helytelen kivetés után közvetlenül érintkezésbe lépett a pénzügyi kormányval és átlag 50 aranykoronában kérte megjelölni az alapot. A pénzügyi kormány ezzel szemben 300 aranykoronás alapot, tehát az általunk méltányosnak és lehetőségek tartott összeg hatszorosát kívánta. Ebben az ügyben igen sokat memorandumoztunk és tárgyaltunk. Az ügyvédi kar országos értekezletén is szóba került az ügyvédek igazságtalan megadóztatása.

— Az igazságügyminiszter, akit szombaton fölkerestünk ebben az ügyben, maga is meggyőződött arról, hogy kérésünk méltánylást érdemel. Helyesnek és keresztyülvihetőnek tartaná a megfelelő kontingentálást. Hétfőn Bud János pénzügyminiszterhez megyünk, akit az igazságügyminiszter már informált a helyzetről. Reméljük, hogy tárgyi adatokkal támogatott tiltakozásunknak végül meglesz a kellő eredménye.

— Az igazságtalanul kivetett kereseti adó ellen nem kell súlyosabb érvet fölhoznunk, mint azt a végtelenül elszomorító körülményt, hogy a budapesti ügyvédek mai jövedelme havonta átlag alig éri el a 3-4 millió koronát, de nagyon sok olyan ügyvéd is van Budapesten, aki 2 millió koronánál nem tud többet keresni havonta. Ez a szomorú gazdasági helyzet teremtette meg az albérletben lakó és ágyrajáró ügyvédek azelőtt teljesen ismeretlen típusát.

tözködöm, hogy neki tessék, süketnek tettette magát. Sokszor hetekre eltűn, anélkül, hogy egy sort is hátrahagyott volna. Ezzel szemben az örüléig feltékeny volt, még azt sem engedte meg, hogy kollegáival szóba álljak. Az igaz, hogy mindezekről ő nem tehet. Chaplin egy született cigány és mindig ilyen cigányok körében élt. Szeszélyeiről hasábotok lehetne írni.

— A királyi várpalota tolvajai és orgazdái címen mult számunkban megírtuk Weber Ottó kárposztoságát lopásait és öngyilkosságát. Az ügyészi vádirat alapján közöltük Weber orgazdáinak névsorát és ezek közé, fatális félreértésből, becsusztott két uriaszonyt: Obadich Lászlóné és Zorn Józsefné neve. Obadichéknak és Zornéknak ugyanis éppen ellenkező szerepük volt az ügyben, az ő nyomozásuknak köszönhető, hogy a várpalota tolvajait a rendőrség letartóztatta. Így nyilvánvaló, hogy Obadich és Zorn nevek csupán sajnálatos elírásból kerültek a hírbe és az orgazdáknak nekik nincs köztük. Ezt annál nagyobb készséggel állapítja meg a Reggel, mert újabb utánajárva az ügynek, hivatalosan is megállapítottuk, hogy a két uriaszony méltánylan, ártatlanul, a hivatalos szöveg félreértéséből került a hírünkbe. — Ugyancsak tévedésből került a hírbe Tóth Lujza fodrásznő is, aki vásárolt ugyan a holmikból, de önként jelentkezett a rendőrségen, mihelyt megtudta, hogy a tárgyak nem egyenes uton jutottak az eladók birtokába.

Elutazás miatt sürgősen eladó:

Egy csodaszép antik kaukázusi takaró 200×400, egy moket sezlontakaró 170×300, egy japán selyem asztalterítő, stb. stb,

Megtekinthető: Ó-utca 41, fsz. 5

BRILLIÁNSOKAT gyöngyöket, régi-segéket hátkínál drágáiban vesz: Székely Emil Király-utca 51. Telefon. (Teréz-támpionnal szemben)

Férjhez adnám

39 éves, özvegy, fess, művelt leányomat, kinek tehermentes, egymilliórd értékű ingatlana van, 6 szobás saját lakása, dus kelengyéje s két külön, vagyonnal biztosított szép és jó gyermeke van, vallásos izraelita, biztos existenciájú művelt uriemberhez, lehetőleg fakereskedőhöz. Komoly ajánlatokat „Felvidéki” jelgéné továbbít a kiadóhivatal

KÖZGAZDASÁG

Akik Magyarország gazdasági életét irányítják

Mit nekik Newyork, London, Páris, az ő vezérsíllagaik Bukarest, Belgrád, Laibach

(A Reggel munkatársától.) A tőzsde jelentőségét szeretik leszámítani azok, akik az életből semmit sem értenek. Hatalmas pénzügyi kapacitások és teoretikusok özönvizelői vagy — már egészen nyugodtan mondhatjuk — háborulói teóriáikat merik néhanapján még hangos szóval is elmondani. Van bátorságuk — nem félnek. Ők voltak azok, akik megcsinálták a békekötést, amelyről kisílt, hogy nem béke. Ők voltak azok, akik védtek a valutánkat. Hogy mennyire védtek, ma már nem titok. Ők voltak azok, akik rendbehozták az állam pénzügyeit. Hogy milyen boldog a magyar, azt tudjuk. Ennyit csak általánosságban. Magára a tőzsdére rátérve: ismerjük a jelszavakat, amelyek úgy szólnak, hogy a tőzsde nem termel értékeket, mert azok amúgy is megvannak. Nem akarok rámutatni arra az egyszerű példára, hogy például egy gyár már nem érték, ha kéménye nem füstöl; hogy egy gyár értéke növekedik, ha többet termel és terjeszkedik; hogy a mezőgazdasági iparok intenzívebb gazdálkodást tudnak támogatni, ha tőkeerejük van, a tőkét pedig úgy tudták megszerezni, hogy jó tőzsdéknél ugyanazt a részesedést, amelyet leadni hajlandók voltak, sokkal nagyobb áron értékesíthették és így sokkal nagyobb terjeszkedésre és fejlődésre volt módjuk.

A tőzsde helyébe léptek a bankok, mint — pénzügyi. Helyreállt a normális pénzügyi agyának normális pénzügyi és üzleti rendszere. A bankok adják a pénzt, a legkiadósabb (?) forrásként pedig a Jegybank. Milyen busában adják, tudjuk. Hogy a bankok mennyi szívet és megértést állnak rendelkezésre és a szűkeblűségnek, rövidlátásnak, tehetetlenségnek milyen rendszere uralkodik, látjuk. Hogy végre komoly pénzügyi politika nivóján

× Miért lanyhult el újra a tőzsde? Majdnem 639-nál kezdte a budapesti tőzsde az elmúlt hétfőn reggel a Magyar Hitelt, azaz börzenyelve szólva, szemben a bécsi paritással, illetve ennél 3-4%-kal magasabban kezdte meg a heti tőzsdei periódust, annak jeléül, hogy a londoni konferencia sikeres befejezését normális számítás szerint nagyjelentőségű hosszmomentumnak fogja föl. A magas kurzusok a pesti tőzsde viszonylagos erejének bizonyítéka gyanánt egészen a hivatalos idő végéig tartották magukat, noha az arbitrazsörök minden tételben ontották a Bécsben is jegyzett papirokat. A hét többi üzleti napja ezek folytatta ezt a le-utat, mivel legalább 2 1/2 milliárd értékű arbitrazspapír jött le naponta Bécsből, ami fokozatosan ellanyhította a különben erősen hosszra hangolt Budapestet. Általában és hívős szempontokon át megítélve: ez a jón az ellenére leírt hosszmomentum az a benyomást tette a szemlélőre, mint a háborúnak egy előkészület és hozzáértés nélkül megindított nagy támadása. Nem lehet a külföldi tőzsdék nélkül hosszút csinálni és Budapest hiába próbált London nyomán magas kurzusokat produkálni, amikor Bécs és Berlin ugyanazokban a napokban inkább lanyhaságot és kedvetlenséget mutatott. Hogy azután a londoni konferencia szerencsés befejezése idején miért fordultak a dolgok ilyen szerencsétlen irányba, azt megmagyarázni nehéz volna. Azért-e, amivel általában magyarázzák, tudniillik, hogy a német kormány helyzete egyelőre még bizonytalan és nem bizonyos, hogy saját szentes többségével meg tudja-e szavaztatni a Dawes-javaslatot? Vagy inkább azért, mert a londoni konferencia hatásai elsősorban nem a tőzsdéknél kell, hogy mutatkozzanak, hanem a közép-európai államháztartások rendbehozatalában és főként a Közép-európában mindenütt vajdó hitelélet megélnéülésében. Mi ezt az utolsó lehetőséget tartjuk valószínűnek és csak kiegészítjük régi megállapításunkat: a nagyközönséget ma még sem a hossz, sem a bész nem érdekli; amíg most a lehető legnagyobb hosszmomentum érdektelenül hagyta a nemzetközi tőzsdéket, hebizonyítván, hogy a hivatásos tőzsdések nem elég erősek arra, hogy hossz tudjanak előidézni. A nagyközönség már nem figyel a régi mértékben a lapok legutolsó oldalát és miután a kereskedelmi és ipari élet a legnagyobb hitelválságon megy át, a nagyközönség csak egy szempontból fordul a tőzsde felé, azt lesi, hogy mennyi pénzt kaphat még meglévő papírjairól, mert a mai viszonyok

állunk, hogy végre becsülettel sorvadhat el minden és mindenki, azt minden ízünkben érezzük.

„A tőzsde nem teremt értékeket, az értékek amúgy is megvannak. Tehát a tőzsde nem fontos, az árfolyamok javulása vagy romlása a gazdasági élet kialakulásában nem játszik fontos szerepet.”

Ez a tételük. Ha lehetséges az, hogy akik az ország gazdasági életét irányítják és akik még az ország romlása idején is munka nélkül a legbusásabb stailumokat élvezik, nem eselekednek és tétlenül nézik a tőzsdén keresztül végbenő értékmúlást. Mert szerintük a tőzsde nem fontos tényező. Ebben a pozíciójukban védi őket a nagy világgazdasági hivatkozás. Vajjon honnan veszik a példát?...

* Azok az országok, amelyek a gazdasági élet terén a leghatalmasabbak, mint Amerika, Anglia, Franciaország, Hollandia, stb., tőzsdéiken billiókat bonyolítanak le, hatalmas alapításoknak, vállalkozásoknak megteremtői, az összes világrészek gazdasági életébe bekapcsolódnak, ott döntő szerepet játszanak, a világ minden részéből kihúzzák a hasznot, még pedig mindig azokban az időkben, amikor tőzsdéik élénksége munkára serkent.

Serkentenek a tőzsdék? Azt hisszük, mégis a mi előkelő pénzügyi politikusainknak van igazuk. Hiszen például ki hallott valaha arról, hogy a bukaresti, a belgrádi, a zágrábi, a laibachi vagy a nikotáci tőzsdék tobzódtak volna? Vajjon nem a nyugodt, előkelő, nagy pénzügyi tőzsdei hatalmasságok irányítják-e nemzeteik és a nemzetek pénzügyi sorsát? Valóban a Balkán-államok diktálnak. Például Románia. Nem mert bőséges, gazdag ország, hanem mert tőzsdei élete oly lüktető, erőteljes, mint amilyenné a mienket engedik tenni... L. M.

között mégis az értékpapír az egyetlen vagyoncikk, amit gyorsan és könnyedén értékesíteni lehet. Az időnek ez a változása, amely a börzét békebeli jelentőségére degradálja, sok szempontból természetes volna. Legelsősorban a munka becsülete és a pénz becsülete szempontjából. A helyzet azonban fájdalmasan nem alakul e dicséretes és tiszteletreméltó szempontok felé, mert a munkakalkuláció folyton csökkennek és így a tiszteletes munkából való megélhetés, a termelőmunkából táplálkozó gazdasági élet egyelőre csak a szép remények közé tartozik.

× A magánforgalmi teljes érdektelenség és teljes közöny mellett folyt le. A költséges telefonforgalom már régen megszűnt, a tőzsde előtti üzletet pedig csak azzal lehet jellemezni, hogy kötni egyáltalán nem kötöttek és taxáció még Magyar Hitelben sem fordult elő. Fáradtság, fásultság és a spekuláció lemorzsolódása: ezek a külsőségei a pénteki hivatalos tőzsdéidő óta lezajlott üzletnek.

× A valutapiac élénksége már a hét elején föltűnt. Bécsből ugyanis rengeteg papíros jött a hét folyamán vissza Budapestre, ami eléggé sajnálatos akkor, amikor értékpapírexportunk szükségességéről, nagyobb részvénypakették külföldi elhelyezéséről kellene tárgyalni. E bécsi részvények átvételéhez volt szükség dollárra és az ily módon előállt szükséglet nagy áruhiányt teremtett. Hozzájárult még az emelkedéshez természetesen az is, hogy a Dawes-javaslatok kétséges sorsa miatt a font visszacsúszott az összes devizapiacokon, míg a dollár elég jelentékeny áremelkedést ért el. Párisban 17,40-ről 18,60-ra emelkedett a dollár, vagyis Páris szintén nem tagadható idegességgel várja, hogy a Dawes-javaslat, amit hosszú háré után fogadtak el, a német jobboldalikon át gyors teljesezésbe mehessen. Hiszen a németek további passzív rezisztenciája és a Ruhr-megszállás főtartása Franciaország egész költségvetését fölboritana és azoknak adna igazat, akik elvérezték ugyan tőzsdéikkel együtt Páris előtt, de megmarad vigasztalásnak az, hogy a logikájuk legalább helyes volt. Budapestben különben a Magyar Nemzeti Bank is kényserült fölemelni a külföldi fizetési eszközök árát, mivel a tonthoz viszonyított korona a font árszínével egyidejűleg gyöngült a nemzetközi piacokon.

Fox-filmek uralják a világot!

ÜZLETEK + IRODÁK + LAKÁSOK

modern világítását csillárosztályunk eszközzel
Nagyszabású mintatermeinket tekintse meg!

Általános gázizzófény és villamossági r.-t.

Budapest, VII, Vörösmarty-utca 5. sz.

Fiókok: VIII, József-körút 44. szám + VIII, Baross-utca 32. szám

× A bécsi tőzsde is elgyöngült. Bécsből jött a Reggel tudósítója: Mára várjuk ide a Népszövetségi Bizottság tagjait, akiknek szigorú feladata: a normal bűdszé lezállítása. Ez fokozza a keltelmeiten hangulatot. Vasárnap jelent meg az Anglobank mérlege, amely szintén igen rossz hatást tett a spekulációra. Az Anglobank ugyanis nem fert osztalékot, bejelenti, hogy az abnormis költségek és elviselhetetlen adók több üzletágának leépítésére kényszerítik. Mindezek a jelenségek kedvezőtlenül befolyásolják az egész gazdasági életet. A szombati és vasárnapi magánforgalom ennek dacára bizonyos élénkséget mutat föl, alacsony árfolyamokon várattalanul vásárlók jelentektek.

× A Magyar-Amerikai Bank új arca. A jövő vasárnapra rendez közgyűlést hirdet a pesti piac egyik legtöbbet emlegetett bankja: a Magyar-Amerikai. A Reggel írta meg két hónap előtt, hogy a többségi szindikátus hányszor és hogyan kísérelte meg új lelkét, új tartalmát önteni az intézet elkracholt kereteibe és hogy végül Lukács Henrik bécsi bankár összehozott egy csoportot, amely hajlandónak mutatkozott a hátor tranzakcióra. A csoport élén báró Bottlik István volt államtitkár, nemzetgyűlési képviselő áll, akinek tiszta neve, köztisztességben álló közéleti szereplése valóban biztosíték — a jövőre. A múlt emlékei és bűnei azonban huzták-halasztották a kibontakozást, hogy végre a Magyar-Amerikai új arcot kapjon a régi helyébe. Ez a régi arc nem rokonszenves a piacon és A Reggel az elmúlt esztendőben éppen elégszer megmondta a véleményét arról a szellemről, amelyet a Magyar-Amerikai Bank reprezentált a konjunktúra idején. Naivitás és lelkiismeretlenség, hazardéria és a közönség kiméltien kihasználása jellemezték a középbank üzleti politikáját; a szindikátus leplezetlen grasszállása a részvényesek kárára, ez volt a Magyar-Amerikai legjellegzetesebb üzleti gestiója. A részvények kihelyezésének, a kistőkések befektetésének Magyarországon pedig példátlan módja eredményezte, hogy a Magyar-Amerikai frissen bevezetett (a tőzsdelánács lelke rajta!) papírjai a hausse delelőjén 56.000 koronára emelkedtek és ma — 3800 koronára zuhantak. A bank igazgatóságából közben kivonultak az amerikai magyarok és csak a magyar amerikaiak maradtak benne. És benne maradt a közönség, amely itt vesztette el azt a fehérműjét is, amely, mint magyar specialitás, villog Tissot Marcel regényeiben. Báró Bottlik István éppen ezekre és más körülményekre való tekintettel a Pénzügyügyi Központ egyik igazgatóját bizta meg, hogy vizsgálja át úgy az Amerikai, mint rejtelmes alapításának, a Magyar-Francia Banknak könyveit, szindikátusi elszámolásait és egész ügyvitelét. A P. K. az elmúlt héten készült el e herkulesi földadattal és ennek eredményeként az új csoport nem akarta átvenni a bankot, bár aktív vagyona is mutatkozott. Többek között aktivumnak számít a szindikátus egyik tagjának számláján mutatkozó 17 milliárdos tétel, amelyből 7 milliárdot ugyan visszavonulása után befizetett, de 10 milliárddal még, szerintük, tartozik. A tanácskozáskor odavezeték, hogy Barna Bertalan, Bányai Sándor és Faludi Jenő igazgatók kijelentették báró Bottliknak: minden áldozatra készek, amely a tranzakció létrejöttét elősegíti. Így, dacára a vizsgálat során mutatkozott aktivumnak, ingyen ajánlották föl összes Magyar-Amerikai Bank-részvényüket és teljes felelősségüket, minden érdekeltségükért, ha Bottlik Istvánék valóban átvesszik az intézetet. Ezt az ajánlatot el is fogadták. A Bottlik-csoport tagjai a bécsi Banernbank, dr. Fenyő Kornél, Bálint Imre, a Magyar Olaj- és Vegyipar Rt. igazgatója, dr. Párkány Frigyes. A multakból új tőkével csatlakozni kíván Révész Jenő. E pillanatban így fest a Magyar-Amerikai új arca, de a közgyűlésig még egy hét van hátra és lehet, A Reggel legközelebbi száma már újabb meglepetésekről számol be...

Budán

3 szobás utcai lakás

a II-ik emeleten

modern, tágas szobák, összes mellékhelyiségekkel, gáz és villannyal

közvetlen a főbériőtől átvehető!

Érdeklődni hétfőn délelőtt József 34-42 telefonszám alatt

Jöjjön hozzám!

nagyszabású asszonyom, paplant vásárolni, SZALAI a „Papiankirály”-nál e héten olcsón vásárolhat, VII, Kertész-utca 35

MICHELIN PNEU

autó- és motorkerékpár-főlszerelések
Telefon 21-97 NAGY, Andrásy-ut 34

Holnap tárgyalják

Eskütt zsarolási és rágalmazási ügyét

Ha zárt tárgyalást rendelnek — röpiratban adja ki vádjait

(A Reggel tudósítójától.) Az Eskütt-féle kivíteli panama bűnpöre esztendőik óta foglalkoztatja a bünygyi hatóságokat és a politikai köröket. Ennek a monstre-ügynek egyik jelentős kiágazódása már főtárgyalási stádiumba kerül és holnap, kedden foglalkozik Eskütt Lajos bűnpörével a budapesti büntetőtörvényszék dr. Tőrek Gyéza kuriai bíró elnöklésével. A mostani főtárgyalásnak az anyagában nem szerepel a kivíteli panama botránya, de Eskütt Lajos, aki hetekkel ezelőtt szabadiábra került, azaz hivalkodik, hogy a tárgyalás keretében ő mindenkit leleplez és idegeskedve tiltakozik az ellen, hogy a mostani főtárgyalást zárt ajtók mögött tartásuk meg. E kisebbik Eskütt-féle bűnpörben az ügyesség eredetileg kétféle zsarolás, hatrendbeli hivatalból fölhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétsége címén emelt vádat. A vádhatározat szerint Eskütt Lajos a zsarolás vétségét úgy követte el, hogy 1923 szeptember havában Zeőke Antal nemzetgyűlési képviselő útján Bethlen István gróf miniszterelnöknek és Mattanovits Emilné útján nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszternek olyan üzenetet küldött, hogy ha nem adnak neki 100.000 dollárt, akkor olyan dolgokat hoz nyilvánosságra és a kivíteli panama bűnpörében olyan vallomást tesz, hogy 24 óra alatt megbukik a kormány. Amikor a fenyegető üzenetnek semmiféle hatása nem lett, Eskütt leszállította igényeit és később már 50.000 dollárt kért, majd végül megelégedett volna 20.000 dollárral is. A rágalmazási vádnak hat sértettje van és pedig: Bethlen István gróf, nagyatádi Szabó István, Kállay Tibor és Bud János miniszterek, valamint dr. Vásárhelyi Béla táblabíró és Polányi Aladár főügyész-helyettes. A miniszterekről Eskütt Lajos tavaly ősszel több jelenlétében azt állította, hogy a svájci buszszállítókknál 14 milliárdot loptak. Vásárhelyi Béla dr. táblabíró volt az Eskütt-féle panamapör vizsgálóbírája és Eskütt azt állította róla, hogy egy vadászfegyverrel a táblabíró megvesztegette. Polányi Aladár főügyész-helyettesről pedig azt a hírt terjesztette, hogy a kivíteli panama ügyében Szunyog Mihályt és ezek a gyanúsítottak Polányi Aladárt megfizet-Kovács Gyulát azért bocsátotta szabadon, mert ték. Azt is pletykázta, hogy Polányi főügyész-helyettes a Kovács-féle rendőrségi vallomást az iratokból eltűntette. A kedden kezdődő bünygyi főtárgyaláson a közvédat új ügyész képviseli. Az Eskütt-féle ügyekben eddig mindig dr. Moldoványi Géza királyi ügyész járt el, a főtárgyaláson azonban a közvédat dr. Boronkay Dénes királyi ügyész fogja képviselni. Eskütt Lajos védelmét pedig dr. Györki Imre és dr. Weisz Ödön ügyvédek látják el. Szombaton délelőtti megjelent a törvényszék folyosóján Eskütt Lajos és ott több hírlapíró előtt kijelentette, hogy a keddi főtárgyaláson semmiképpen sem járul ahhoz hozzá, hogy zárt tárgyalást rendeljenek el. Fogadkozott, hogy ha mégis zárt ajtók mögött tárgyalják az ügyet, akkor ennek a zárt tárgyalásnak egész anyagát röpiratban megjelenteti még akkor is, ha ezért külön elítélnék.

Korányi báró és Bud János vasárnap délelőtt letárgyalják a pénzügyi tárcza összes aktuális ügyeit

Elhalasztják a szorzószám leszállítását

(A Reggel tudósítójától.) Báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter e hó 26-án, kedden utazik el Genfba a népszövetségi tanácskozásokra és erre való tekintettel vasárnap már a kora délelőtti órákban megjelent hivatalában. Déltájban beható tanácskozást kezdett a pénzügyminiszter Bud János miniszterrel és dr. Szabóky Alajos pénzügyi államtitkárrel. Értesülésünk szerint báró Korányi Frigyes első sorban a szorzószám és ezzel kapcsolatban a tisztviselői illetmények kérdésében tájékoztatta állásponjtjáról Bud Jánost. A mai nap folyamán a pénzügyminiszter ugyan minden valószínűség szerint tárgyalni fog ebben a nehéz kérdésben a közalkalmazottak vezetőivel, azonban

a legközelebbi minisztortanácsban, amikor a szorzószám kérdésében a végleges döntés megtörténik, a pénzügyi tárcát már Bud János fogja képviselni.

A szorzószám kérdésének megoldása dolgában — amint értesülünk — a pénzügyminiszternek már nem volt alkalma állást foglalni, amennyiben e kérdés rendezésére a hátralévő 48 óra már nem elegendő. Ezért a pénzügyminiszter provizórikus megoldást határozott el és ennek következtében

szeptember hónapra a szorzószám dolgában lényeges változás nem várható.

Nem az amerikai tőzsdék, de a világpiaci árak felé gravitál a magyar buza

Frey Kálmán, a tőzsde alelnökének nyilatkozata

(A Reggel tudósítójától.) A teljes tíz esztendőig zárt magyar gabonaforgalom felszabadítása után jelentősen a külföldi gabonátőzsdék hatása alá került. A budapesti gabonapiac áralakulására lényeges befolyással van a bécsi terménytőzsde kereslete, fontos a pozsonyi árutőzsde érdeklődése a magyar termények iránt és élénk figyelemmel kísérik már nálunk állandóan a jugoszláviai gabonagőpontok irányzatát is. Néhány hét óta azonban a gabonapiac legélelnekbb érdeklődése az amerikai jegyzések felé fordult; a newyorki és chicagói gabonátőzsdék irányzata van elsősorban döntő befolyással a magyar gabonapiac áralakulására. Erről a kérdéstről

Frey Kálmán,

a gabonakereskedők egyesületének elnöke, A Reggel tudósítójának a következőkben nyilatkozott:

— Az utóbbi időben Amerika igen sűrűn és részletesen tájékoztatta Európát a tengerentuli gabonatermésről. Azt a nagyarányú buza-hosszot, amely a newyorki és chicagói tőzsdékről indult ki és az egész világ gabonacentrumait érintette, azzal indokolták, hogy az idén nagyon győztes termés lesz az újvilágnak. Nem lehet azonban minden amerikai jelentést készpénznek venni, mert csak ott alakulnak igazán hatalmas trösztök egy-egy gabonatránzkációs üzlet kereszttitvételéhez, amelyhez természetesen minden eszközt fölhasználnak. Itt van például a kanadai természetjelentés, amely 280 millió bushel buzáról számol be. Ez lényegesen kisebb, mint a tavalyi eredmény (400 millió bushel), azonban egyáltalán nem katasztrofális eredmény.

A budapesti gabonapiacnak a chicagói jegyzésekhez való igazodása csak lélek-tanilag magyarázható,

mert a valóságban nincs oly fontos közös szerepe a magyar és amerikai buzának. A magyar gabona ma is jóval a világparitás alatt áll és sajnos, nálunk valóban a valóságban rosszul sikerült termék csak később, a kindlat megriktulása esetén fogja éreztetni hatását. Elsősorban nem Amerika, hanem a világpiaci árakhoz való közeledés szabja meg a magyar gabona utirányát.

Fox-filmek uralják a világot!

MŰBUTOR

ALAP. 1883

LAPIDES

551

RÓZSA-UTCA 72 IRODABERENDEZÉS

Poloskaírás jótállással
Király-utca 16
Telefon 161-38 Matteine

A Kansz vezetősége már tegnap liangoztatta a pénzügyminiszter előtt, hogy a szorzószám megváltoztatása esetén föltétlenül kívánják a tisztviselők illetményeinek fölemelését, amire a pénzügyminiszter megjegyezte, hogy a költségvetésnek ilyen módon való megváltoztatása a jelen körülmények között nem nagyon lehetséges. A vasárnap délelőtti tanácskozás során véglegesen megvitatták ezt a kérdést és a megoldás végeredményben az, hogy

a tisztviselők illetményeinek fölemeléséről egyelőre niucsen szó,

ezzel szemben a szorzószám leszállítását is előreláthatólag el fogja halasztani a miniszter-tanács. A pénzügyminiszter ezután megvitatta Bud Jánossal és Szabóky államtitkár-al mindazokat a pénzügyi problémákat, amelyekben távolléte alatt kell intézkedésnek történnie. Különösen behatóan tárgyalta a Máv. szanálásának kérdését és a Máv. által fölveendő külföldi kölcsön problémáját, amelyre vonatkozólag szeptember havában már föltétlenül megtörténnek a kezdeményező lépések. A kora délutáni órákban végződött a tanácskozás, amelyen a szanálás elkövetkezendő hónapjának minden fontos problémáját letárgyalta. De szóba kerültek a pénzügyi tárcza egyéb aktuális problémái is, amelyeket mind átvett Bud miniszter.

Laibachban a kisántánt külügyminiszterei nem tárgyalnak a magyar kérdéstről

A Magyarországhoz való viszony tartósan javul. — Jugoszlávia Bulgária miatt, Románia Oroszország miatt kénytelen fegyverkezni

(A Reggel tudósítójától.) Rövid távirat jelezte, hogy szerdán a kisántánt külügyminiszterei találkoznak Laibachban, ahonnan Benes esch és Duca román külügyminiszter Genfba utazik a Népszövetség ülésére, Marinkovics jugoszláv külügyminiszter pedig Párisba megy, hogy Herriot-val tanácskozzon. A Reggel munkatársa ezen megbeszélések tárgyára vonatkozólag

kitünően tájékozott diplomáciai forrásból a következő értesülést kapta:

— A kisántánt külügyminiszterei első sorban azért találkoznak Laibachban, mert Marinkovics jugoszláv külügyminiszter be akar mutatkozni esch és román kollegájának. Marinkovics személyesen is közölni fogja velük, hogy az új kormány változatlanul főtartja Jugoszlávia régi külpolitikáját.

A három külügyminiszter a londoni konferencia lefolyásáról és a szovjethormány elismeréséről is tárgyalni fog és eszmét cserél azokról a kérdésekről, amelyek a genfi ülések napirendjén szerepelnek. Ilyen főleg a lefegyverzés kérdése, amelyben Jugoszlávia és Románia kénytelen ragaszkodni a mostani állapothoz.

Jugoszlávia és Románia nem redukálhatják hadseregeik létszámát és fegyverkezését,

mert az egyiknek Bulgária, a másiknak Oroszország miatt állandóan készen kell állani arra, hogy megvédje határait és érdekeit. A magyar kérdéssel a laibachi értekezlet nem fog foglalkozni, legfőljebb konstatalja Magyarországgal szemben a helyzet tartós javulását.

(v.)

FRISS ES JO

HALÁSZLÉT

CSAKIS

SINGHOFFER

HALÁSZCSARDA

VII. STEFANIA-UT 25 (VIZTORONYNAL)

KRÜDY GYULÁNÉ

GYERMEKOTTHONA

A MARGITSZIGETEN

Elvállal 4 éves kortól 12 éves korig nevelésre, tanításra gyermekeket. Elsőrangú ellátás. Napi ötszöri b6 étkezés. Gondos oktatás, lélektani alapon. Állandó német nyelvi társalgás. Nyelvek. Zene. Telen korecsolyapálya, röplabda. Szép idő esetén a tanítás a kertben történik. Mérsékelt árak. Beiratkozás elemi- és alsófokú középosztályokra naponta 10-12-ig. Krudyné, Margitsziget, kastély

VII. BÉCSI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1924 Szeptember 7-tól 14-ig

MINDEN SZAKMA RÉSZÉRE LEGELŐNYÖSEBB BEVÁSÁRLÁSI ALKALOM

Legnagyobb vásártéki Versenyen kívüli árak!

A TAVASZI BÉCSI MINTAVÁSÁR NAGY EREDMÉNYE!

100.000 BEVÁSÁRLÓ

Bécs városának nagy zene- és színházi ünnepeivel

Fölvilágosításokkal szolgál: Wiener Messe, Wien, VII, valamint a következő tiszteletbeli képviselők:

Budapest: Osztrák követség, V, Akadémia-utca 17

Budapest: Schenker & Co., Nádor-u. 26

Budapest: Schenker & Co., Árpád-u. 6

Budapest: László Gy. A., Vilmos császár-ut 12

Budapest: Menetjegyiroda. Idegenforgalmi és Utazási R.T., Vigadó-tér 5 és fönti cégek fiókjai

SZÍNHÁZ MOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mit szól az operett-regatta ádáz startjához?
 — Amulok és bámulok.
 — Min, maga naiv vidéki?
 — Azon, hogy mégis van pénzük az embe-
 reknek... Két telt ház már volt...
 — Na hallja, ha még a premiéren sem lenne
 tábla, jól néznének ki mind, ahányan vannak.
 Majd a tizedik után, majd akkor, Benduskám...
 — Bendus??
 — Igen, Bendeguz, Bendus, Benduci. Becé-
 zem magát. Egyszer ezt is lehet — minden
 huszadik esztendőben.
 — És most husz évig várjak, amíg megint
 egy jó szót kapok?
 — Ne sokat karatolyoljon, mert még ezt is
 visszavonom. Vélemény?
 — Tudja, hogy nekem nincs...
 — Tudom. Hát hogy maga is tudjon vala-
 mit, hát tudja meg, hogy a Fővárosi Operett-
 színház „Párisi lány”-a lánynak bizonyos
 leány, de párisinak kissé budafoki. Harmath
 Hilda, akit éppen A Reggel portált legerőseb-
 ben, kitűnő kvalitásai miatt, kissé bágyadtan
 játszott a címszerepet, nyilván nem volt még
 Párisban s így nem tudja, hogy milyen lehet
 egy párisi leány. Viszont igazán szépen éne-
 kell. Az előadásnak két meglepetése: Keleti
 Juliska, aki eleganciájának, hangjának és já-
 tékának kulturájával és Fejes Teri, aki ta-
 rasi temperamentumával csavarta el a
 publikum fejét. A színház megtalálta benne
 új szubrettjét. Tolnay ur, az új bonviván, még
 idegenül keresi helyét Rátkay klasszikus ár-
 nyékában, de férfias és kellemes. Idővel...
 — Mit akar, rögtön egy László Bandi legyen?
 — Na akkor aztán! Hogy magának micsoda
 ideái vannak... A Vigben viszont vasárnap
 este volt az „Antónia” 100. előadása. Lengyel
 Menyhért másik darabja, a „Tajfun” tíz év
 alatt érte el azt a jubileumot, amit az „Anto-
 nia” egy szezon alatt futott végig...
 — Óriási. És a Királyban?
 — Három név: Alpár Gitta, Mészáros Giza
 és Pálmay Ilka. Alpár kisasszony az ideális
 Médi, a hangja a csalogányé: édes és meg-
 vesztegető. Márkus László fölfedezettje — má-
 ról holnapra prinzessz a színpadon. Mészáros
 Giza színes, szenvedélyes Grizije és „az ara-
 nyos Ilus” pikáns Tschöllnéje vezetik a darab
 gőncöszekerét, amelynek négy férfiasillaga
 közül természetesen Környei a legfényesebb,
 habár a premiéren ezt a fényt mintha az in-
 dizonpárltság felhője takarta volna el. Az elő-
 adás — eddig a legjobb pesti „Három a kis-
 lány”-előadás — Tihanyi Vilmos érdeme. Szom-
 bat este, az első pesti premiéresten — maradt
 meg először két jegy Budán az „Arácska”
 előadásán, de a végén ezekről is kislútt, hogy
 telefonon lettek rendelve és nem jöttek el ér-
 tük. Különben ezt is eladták volna.
 — Óriási. Gézánál szóval áll a szüret?
 — All. Szombat délután egyébként érdekes
 előadása lesz; a budai Kolombusz, akinek Pest
 már annyi nagyszerű tehetséget köszönhet, a
 „Hazajáró Lélek” női főszerepében, Kiss
 Ferenc asszisztálása mellett egy új hölgyet
 prezentál, aki eddig a vidéké volt: Babics
 Mária, egy pesti szerződtetés minden remé-
 nyével.
 — Abban mindig van valami, ha ő föllépté-
 valakit.
 — Ugy van. Amit pedig Miskolcra készít
 elő, az egyenesen grand-seigneur-i: Sebestyén
 miskolci társulattal jött Pestre és pesti társu-
 lattal megy vissza Miskolcra.
 — No! Hogy-hogy?
 — Ugy, hogy tagjai nagy részét leszédte-
 róta, így hát kénytelen volt visszaszedni magá-
 nak színészeket. Üres kézzel mégsem állhat
 be a léli pátriába! Na, nem?
 — Na, igen! És kit visz föl a kocsonyáról
 híres városba?
 — Primadonna: Timár Ila, szubrett: Somo-

gyi Emmi, a Bogyó nővére, bonviván: László
 Andor, kómikus: Tamás Benő...
 — Óriási. Ez a Géza viszaszerződtette a
 pesti színházaktól az egész régi társulatát...
 — Na, csak hogy észrevette. Apropos: észre-
 vette, hogy a Royal Orfeum, hogy szépül, csi-
 nosodik!
 — Mint a jány, ha az esküvőre készül...
 Hehehe...
 — Bendeguz, maga már megint. Egyet azon-
 ban mondhatok magának. A Royalnak lesz
 egy „Papagály” nevű dependence-a, ehhez jog-
 hatóan európai mulatója Pestnek még nem
 volt. Mulató lesz ez a szó uri értelmében, ahol
 valóban mulatni lehet majd, uri izlés, uri ki-
 szolgálás, uri modor és — főuri berendezés
 várja majd a publikumot. Olyan belülről, mint
 egy ékszerdoboz, minden díszítés, freskó,
 lámpa, páholy csupa papagályt ábrázol, pa-
 pagály van az étlapon, a borlapon, a ruhatár-
 ban, az előcsarnokban, papagályok lesznek a
 pincérek is, mert csak akkor fognak beszélni,
 ha a vendég megengedi... Senkit molesztálni
 nem fognak, sem virággal, sem cukorkával, a
 pincér nem kérdozi, hogy: Parancsol-e még
 egy üveggel, uri emberek uri mulatója lesz a
 „Papagály”, amely párisi „Perouet” pesti
 főkönyv készült: így tervezi és csinálja ezt
 Tarján Vili, akinek fölkérésére — és ez a
 szándéka — Mészáros Gizi — azaz, hogy nos-
 tanság Grizi — vállalta a háziasszony, a házi-
 kisasszony, a tulajdonos, a direktorné és a —
 vezérkari főnöknő szerepét. Papagály kosz-
 lumban, papagály cipőben, papagály kalap-
 ban fog trónolni Mészáros Giza a Papagály-
 ban és fogja kormányozni — biztosan nagy-
 stílusban — a Papagályt...
 — Óhóriásházi!
 — Hallott-e már a legpapagályibb francia
 vigjátékáról valamit?
 — ?
 — A címe: „On a trouvé une femme nue”,
 vagyis kizárólag a maga kedvéért: „Találtak
 egy meztelen nőt”... Tartalma röviden: a
 papa férjhez akarja adni a leányát, de a
 leányka — óh, mely ritka kisleány! — nem
 akar. Bubánatában egy szép este ki is szokik a
 szülői házból a Montmartre-ra, lumpolni egy
 kicsit. Akasztófáravaló akasztófáravalók azon-
 ban szegény kicsikét leitatják és azután le-
 vetkőztetik, bizony egy ingecskét sem hagynak
 meg rajta. Így találja meg őt hajnal felé egy
 fiatalember, akiről fölösleges elárulnom, hogy ő
 a volégány, akire ismeretlenül nem akart
 hozzámenni... A darab az Unióé.
 — Zsö szvi—z—ansanté...
 — Hát akkor egészségre. S ha már a művelt
 külföldnél tartunk, hadi mondjam el! Hogy
 internacionális értelemben külföldi lesz a
 Blaha Lujza-Színház megnyitó műsora, annyi-
 ban, hogy egy francia, egy orosz, egy angol és
 — laj, not least — egy magyar darab kerül
 majd színpadán színpadra. Köhény Ilona magán-
 számának címe: „Antónia bucsuzik”. Köhény
 híres Fedák-imitációjának legjobbjá lesz az a
 valódi Ritz-pincérekkel és a valódi Mequary
 egész valódi bandájával. Akarhat-e ennél töb-
 bet...
 — Csakis.
 — Ugyan mit, maga Bendeguzok legtelket-
 lenebbje?
 — Ugyan, kérem, nem fél, hogy kitöri a
 nyelvét?... Egy pletykát, természetesen!
 — Van. Pikáns. Érdekes. Titokzatos.
 — ?!?!?!
 — De csak, ha a hiányzó betűket pótolja,
 mint a találos játékban...
 — Vállalkozom!
 — A magyar királyi „ormány egyik tekin-

Fox-filmek uralják a világot!

télyes tagja, aki huzamosabb ideje a haza
 ..épjelölti ügyeit intézi, egy hét óta minden ál-
 dott este ott ül a ..udai ..inkör díszkrét kis pros-
 cérium-páholyában. Az érdeklődő nem any-
 nyira Bús és Zerkovitz uraknak, mint inkább
 az elragadó és temperamentumos szubrettnak
 szól, akiről csak annyit árulok el, hogy veze-
 tőneve ..omogyival kezdődik, keresztneve pe-
 dig ..usival végződik Kyrie eleison.

* Primadonnaavatás a Király-Színházban. Az új szezon
 művészi szenzációja Alpár Gitta, akit a „Három a kis-
 lány” főpróbáján primadonnává avattak a jelenvolt
 kritikusok, a premiéren pedig megpecsételte ezt a közön-
 ség, amely a művész bravurozó énekét az elismerés
 minden jelével ünnepelte és elragadtatással látta, hogy
 a magyar operettszínpadnak énekesen tőkéletes, játékban
 bájos, megjelenésében grációzus új primadonnája van:
 Alpár Gitta. A Schubert-operett új diadalát jelenti Alpár
 Gitta és művésztársai: Környey Béla, akinek
 Schubertje a művész régen ismert és elismert nagyszerű
 alakítása, Sziklai Vendrey, Latabár, Pálmay Ilka és
 Mészáros Giza. Ebben a nagyszerű szereposztásban kerül
 színpadra a jövő hét minden estjén a „Három a kislány”
 a Király-Színházban.

* „A párisi lány” első hete. A Fővárosi Operettszínház-
 ban minden este a színház világhírű újdonságát,
 „A párisi lány”-t adják, amelynek vasárnap lesz a máso-
 dik előadása. Rátkai Márton, Keleti Juliska, Harmath
 Hilda, Tolnay Andor, Felhő Rózsi, Sarkadi Aladár és
 Fejes Teri játszik a nagyszerű operett főszerepét.

* Első műsor az új Blaha Lujza-Színházban. Műsorában
 és előadásának időbeli beosztásában új rendszert honosít
 meg a Blaha Lujza-Színház. Ez a rendszer nagyszerűen
 bevált a külföldön és hogy ez lesz a sorsa Budapesten is,
 azt garantálja a Blaha Lujza-Színház szezonnyitó mű-
 sora, amelyben egy amerikai operett: „I love you”, egy
 orosz tréfa: „Halló! 19—19”, egy magyar dalos játék:
 „Székely fenn” és egy francia bohózat: „Mít járkálsz
 meztelenül”, azonkívül Köhény Ilona és Boross Géza
 vidám magánzámmal szerepelnek. Az első, bemutató-
 adás vasárnap, augusztus 31-én, este 8 órakor lesz és
 azután minden este 8 órai kezdettel kerül színpadra a
 pompás, internacionális, világvárosi műsor. A jegyeket
 vasárnaptól, augusztus 24-től kezdődően árúsítják a szin-
 ház pénztárai és a jegyirodák.

* Az „Antónia” 101—107. előadása tölti be a Vigszínház
 hetét. Minden este Lengyel Menyhért szenzációs siker-
 vigjátékát adják. Föllépnek a premier emlékeztető siker-
 nek főrekeszei: Fedák Sári, Hegedűs Gyula, Gadé Fran-
 ciska, Lukács Pál, Zátory Kálmán, Dénes György.

* A válogatott repríz-műsornak nagy sikere van a
 Terézkerületi Színpadon.

* Simonyi Mária, Gellért Lajos, Makiary, Tóray: a
 „Vera Mircova” főszereplő. A Renaissance-Színház jövő
 pénteken bemutatására kerülő újdonságának színpadja
 parádés előadást ígér. Simonyi Mária, Gellért Lajos,
 Makiary és Tóray kivül a színház új tagjai is föl-
 lépnek: Úrvanov nagyhírű darabjában: Berezy Géza, a
 Vigszínház, Nagy Gyula és Borás Rózsi, a kolozsvári
 színház volt tagjai, továbbá a régebbiek közül: Beasanyi
 Paula és Sugár. A „Vera Mircova” hihetetlen külföldi
 karrierje nálunk is rendkívüli érdeklődést biztosít ennek
 a szenzációs hatású orosz drámanak, amelyből már az
 utolsó próbák folynak Bárdos Artur igazgató vezetésével,
 Berezy Ernő rendezésében. A premierjegyek árúsítását
 már megkezdte a Renaissance-Színház pénztára. A be-
 mutatóság a „Dorina és a véletlen”-nek, Gilbert népszerű
 operettjének utolsó előadási folynak.

* A Terézkerületi Színpadon nagy sikere van a repríz-
 műsornak.

* Szombaton, augusztus 30-án, nyílik a Magyar Színház,
 a Mikszáth Kálmán regényéből készült „Szent Péter
 esernyője” előadásával. A főszerepeket Blaha Gitta,
 T. Halmi Margit, Simon Maresa, T. Oláh Böske, Vaszary
 Piroška, Z. Molnár, Abonyi, Toronyi, Stella és Pártos
 játszik. A darabot másnap, vasárnap megismétlik. A
 jegyek árúsítását vasárnap kezdte meg a színház pénz-
 tárai és a városi jegyirodák.

* „Charly”, a Belvárosi Színház diadalmas újdonsága.
 hétfőn, kedden, esztendőnkön, pénteken és jövő vasárnap
 kerül színpadra, mindannyiszor a parádés premierelőadásban.
 Szerdán a színház régi slágere, a „Kékszakáll nyelődik
 telegére”, szombaton „A papának igaza volt” terítik
 a műsört.

* 8 órakor kezdődnek a bohózatok a Terézkerületi
 Színpadon.

* Az Unió színházak államilag engedélyezett színész-
 képző iskolája, Rákosi Szidi igazgatása alatt, immár
 31-ik évébe fordult. Az iskola kitűnően végzett növén-
 yeket az Unió színházak szerződésben foglalkoztat. Az iskola
 diplomája a Színművészeti Akadémiával egyenrangú és
 az Országos Színészegyesületbe való fölvételre jogosít.
 Beiratkozni lehet minden hétköznap délután 4—6 óra kö-
 zött VII. Csengery-utca 25. szám alatt.

ORION-FILM! * ORION-FILM!

ISTEN HOZTA

a címe a legújabb 7 főlvonásos
 vigjáték világhattrakciónak,
 melynek augusztus 28-i premier-
 jére tudni fog a közönség a

CORVIN-SZÍNHÁZBA

hogy ünnepelje a kacagás orkán-
 jában a ~~szépség~~ néven ismert ellen-
 állhatatlan humoru főszereplőt:

Buster Keaton-t

ORION-FILM! * ORION-FILM!

M é g	Corvin-Színház	Tó-Mozi	M é g
3	A jött-ment asszony	A nyílt tengeren	3
napig!	Korda Sándor, Vajda Ernő, Maria Corda és Somlay Artur új filmszenzációja A szezon első igazi eseménye!	Dráma 6 főlvonásban. — Dorothy Dalton és Jack Holt a főszerepben. — Az idény első nagy Paramount filmje	napig!

Kiss Ferenc ma délben írja alá szerződését az Unióhoz Tízezer dollár évi gáziért

(A Reggel tudósítójától.) A Kiss Ferenc körüli herce-hurcának, a találgatásoknak és kombinációknak a mai nappal vége szakadt. Kiss Ferenc ugyanis vasárnap délben végre megkegyezett az Unióval és átszerződése, amelynek napok óta már csak formai akadályai voltak, befejezettnek tekinthető. Kiss Ferenc elhagyja a Nemzeti Színházat, amelyhez szerződése még öt esztendőre köti és

szerződésével az Unió színházainak tagja lesz évi tízezer dollár gáziért. Az erre vonatkozó szerződést ma délben fogja aláírni a Király Színház épületében.

amelynek megtörténte után az Unió azonnal folyósítja azt a háromezer dollár előleget, amelyet Kiss Ferenc szerződése egyik pontjaként magának kitűzött.

A Nemzeti Színház igazgatósága érthetően ragaszkodott Kiss Ferenc személyéhez s az utolsó percig mindent elkövetett, hogy a szín-

háznak megtarthassa, annyival is inkább, mert a Nemzeti Színház első fél évének műsora — különösen, ami a bemutatásokat illeti —, ugyancsak Kiss Ferenc volt bázisra. Faludi Jenő ajánlatával azonban versenyezni nem volt képes és így kénytelen-kelletlen bele kellett nyugodnia abba, hogy ezt a fiatal és igen népszerű színészt, akinek legfőbb erője déli-bájos magyarságában és jóízű közvetlenségében van, elveszítse. Miután a Nemzeti Színház nem tartozik a Színigazgatók Szövetségéhez, így a Kiss Ferencel kötött szerződése nem is részeseül különös jogvédelemben — érte ez alatt azt, hogy választott bíróság által sem kötelezheti a művészt a Nemzetivel kötött szerződésének betartására —, hanem csak a kikötött pönáléhoz van joga, amelyet az Unió természetesen megfizet. Értesüléseink szerint Kiss Ferenc az Uniónál kizárólag drámai darabokban fog fellépni, még pedig nemcsak a Magyar Színházban, de a Belvárosi és Blaha Lujza színházakban is.

— En is vidéken voltam, egy irdatlan nagy pusztán Somogyban — Pusztaberény —, közel a Balatonhoz. Kévs ember ott, nagy a esznd, csupa föld, jaj, hogy szeretem, imádom. Lovak kergetődnek (a kislányom lovagolt), én inkább csavarogtam. A naplementét bántam, milyen esodálatosan szép az! Nem is lehet eleget beszélni róla. És — képzelje — elesítem egy telihoidat is. Nappal? Figyeltem a népet. Egyetlen nagy gyönyörűségem ez a mesterségemen kívül. Megvallom: fájt nagyon, hogy a régi emberemet nem találtam. A mai nemzedék!... (itt Varsányi Irén feletre szeme meglélik bosszus villámmal. Kezével ráüt az asztalra.)

A nép egyszerű gyermeke ma szmit énekel.

A béréslegény, a régi nótakör-fajtája, legjobb forrás egy folkloristának — ma? divatos dalokat jüttyül.

*

Most újra a szász kerül szóba és Varsányi Irén e percében olyan, mint egy bátorlatamul induló színésznővendék. Tele van rajongással, szerelmmel a pályája iránt, úgy beszél a legközelebbi debütéről, mintha — siker, karrier — minden attól függne.

— ... és az „E reggeli”?
— Még nem olvastam a darabot, de épp „A Reggel”-ben láttam, nekem is szerep készül benne. Persze, roppant kíváncsi vagyok rá...

Kopognak — a szakácsnő dugja be a fejét az ajtónyíláson.

— Nagyságos asszony kérem, meghozták a paradicsomot!

Varsányi Irén felém fordul, mosolyog.

— Látja, milyen jól megfér a színészettel: háziasszonyoskodni. Csehov... naplemente... és paradicsom.

Bucsurra nyújtja a kezét, indul a konyha felé.

Varsányi Irén

szelmes a mesterségébe
és paradicsomot főz be télire
Reméli, hogy a szezonban végre visszatér
a béke színháza, izlése és irodalma

(A Reggel munkatársától.) Lipót-körút hét, harmadik emelet — hatszobás urilakás: elől függönyös veranda, majd méltóságos ebédlő-terem, komolytapétás fogadó; egyszerű, nemes izlésű butorok. De nem az ugynevezett „művész otthona”. Itt él mindnyájunk szerelme:

Varsányi Irén.

Most jött haza négyhetes üdüléséből, erős somogyi nap barnára zománcolta kedves arcát. Pihent, jókedvű és mosolygós.

— Pedig én nem szeretem a nyarat — mondja —, de hát elutaztam... tudja... olyan „múzsjanyaralás” ez. Ó, sokkal jobb a tél, itt Pesten, amikor nyitva a színház. Vagy utazni, kószálni külföldön, de, mondom, télen. Az idén el is megyek, végre, tíz év után, megnézem, mit csinálnak künn.

— És a szezon?
— Szeptember 1-ig vakációs vagyok, aztán indul a „Cseresznyés kert” (milyen szép darab!), aztán Shaw is jön. Ezekben játszom. Később pedig... magam sem tudom. Bár nagy műsorra készülnek a színháznál, mert bizony vége az anszvitoknak, megszűnik a tábla.

Meglátja, egymást váltják a darabok és visszajön az a jó béke helyzet, amikor a huszonöt előadás hal-

latlan siker!
Am jó ez nekünk színészeknek, érdekesebb, mert ugy-e több darab, több szerep. És szóhoz jutnak azok is, akiket elnyomott eddig a sorozatos előadás. A magyar — főleg fiatal — írónak is örülni kell, hogy itt a színház dekonjunkturája. Valószínűleg — hál' istennek — sorra kerülnek majd ők. En arról a nagy harci készülődésről csak hallottam: mondják, hogy a direktorok úgy fegyverkeznek a szezonra, mint egy haditényre.

— A sztárok?
— Mi az, kérem: sztárok? En ezt a szót nem ismerem és azt hiszem, a magyar közönség sem. Van jó színész, van elsőrangú színész, vezetőszereplő — de egy színháznak sztárja? Nem hiszem, hogy ez a rendszer meghonosodhat Magyarországon.

Aztán Bródy Sándorról beszél Varsányi Irén.
— Hát az rettenetes volt nekem, amikor vidéki rokonaimnál egyszerre csak olvastam, hogy meghalt, hogy a Sándor meghalt. El kezdtem sírni. Mi barátok voltunk! De nem ám afféle „iró és színész” barátság, hanem régi jó barátok... Kezdd színésznőként ismertem meg, sokat buzdított, segített, a Vigaszínházi „Dada” idején, meg persze később is. Még három év előtt találkoztam vele, akkor még erős volt, szinte egészséges és nagyon, nagyon akart írni. Igen, a „Buzd”-t... szegény... hogy készült rá! És most meghalt... szegény Sándor... rossz időben bizony, amikor nem voltak itthon a színészek, akiket olyan nagyon támogatott ő és akik biztosan elmentek volna legalább a temetésére. Így?

— hallom — milyen kínos-kevesen voltak ott, amikor letették koporsóját a földbe.

Fix-Eox legújabb burleszkje a Kamarában

Zsoldos tanintézet

legjobban készít elő magánvizsgákra. Algebra és geometria, a középiskolák teljes tananyaga egyszerűen, érthetően. Összefoglaló tankönyv a négy alsó osztály teljes tananyaga két kötetben. Megrendelhetők: Zsoldos tanintézetnél Budapest, Dohány-utca 34

Magyar Agrár- és Járadékbank Rt. vetőmagosztálya

Budapest, V. Nádor-utca 16. — Telefon: 72-01
Sürgőnyelme: Agrár Budapest
Vesz a legmagasabb napi áron tőzere- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat
Mintázott ajánlatokat kér

Uj premier-mozi Budapestben!
TIVOLI
Megnyitlik: aug. 28-án, csütörtökön

Hydroplánforgalom
Junkers - fémrepülőgéppel
BUDAPEST—WIEN—BUDAPEST

MENETREND:
ind. Budapest 7 óra 30 perc — érk. Wien 9 óra 30 perc
ind. Wien 16 óra 30 perc — érk. Budapest 18 óra 30 perc

Csatlakozás: München—Zürich—Genf—Frankfurt felé.
Menetjegy ára: Wien—Budapest 35 sfr. ellenértéke magyar koronában

Menetjegykiadás és fölvilágosítás:
AEROEXPRESS R.T.
Gellért-szálló és Közp. Menetjegyiroda V. Vigadó-épület
Járatok indítása: Vasárnap kivételével minden nap

„PYRAMIS”
MAGYAR FÖLDÉRTÉKESÉK ÉS FÖLDÉRLŐK
KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 26/D. SZ.
Gabona-, vetőmag-, műtrágya-, gyapju-, műszaki-, mezőgazdasági gép- és bankosztály

MOZI

Nagy konkurrencia a filmiparban,
aminek a közönség látja hasznát

Az új szezon megindult és komoly szakemberek kijelentése szerint filmeseménnyel Magyarországon még nem volt olyan gazdag esztendő, mint az idén. Az igazi nagy filmek az idén kerülnek el Budapestre. A filmvállalatok föltétlenül bízunk a jó konjunkturában (vagy talán inkább a jó filmekben), mert egy sereg ugynevezett nagyon is drága világ attrakciót vásároltak meg Magyarországra számára. Főlkereztük Hirsch Lajost, a Star-filmgyár igazgatóját, aki a készülő új szezonról nagyon érdekes tájékoztatást adott a Reggelenk.

— Azzal kezdtem, ami leginkább a szívemen fekszik — mondta — Elkészült az idei szezon nagy magyar filmje, amelyről elfoglaltság nélkül jelenthetem azt ki, hogy nagyon jól sikerült. Gaál Béla rendezte a Csak nővel ne című új Star-film, amelyben két népszerű pesti művészt sikerült föltölcseznünk, mint nagyon jó filmszínészeket: Táray Ferencet és Szokolay Olyt. Hangsúlyozom azt, hogy nagyon jó filmszínészeket jövedünk jól bevált, mert

az utóbbi időben készült magyar filmek színészekben bizony, kissé szegényesek voltak.

— En az új szezon a Star-filmgyáron és Kamaraszínházunkon keresztül nézem, de azt hiszem, hogy a legnagyobb filmeseménnyekről számolok be, amikor filmjeink fölsorolásához kezdek. Hatalmas eseménye lesz az idei filmszezonnak a legnagyobb és a legművészebb francia film, a Száguldó kerék (La Roue), amelyet Abel Gance, a világ egyik legnagyobb filmrendezője, a J'accuse költője rendezett. A „Száguldó kerék” nemesak filmesemény, hanem művészi esemény is, amelyet írónak kell megnéznünk, művészeknek kell megcsodálniuk, hogy lássák azt, mennyire egyenrangú, pompás művészet a film az irodalommal és más művészetekkel. Nagyon sokat fogunk beszélni a Rin-Tin-Tin című amerikai világűrűről, amelynek főszerepét egy esodálatosan idomított és bámulatosan okos farkaskutya játssza. A Warner Brothers-gyár superproduktójának gyögye az Elsodort élet, amelyet „Lucécia Lombard” címen hónapokig esodó! New York közönsége. Látni fogja a pesti közönség az idén Griffithnek egyik legsikerültebb filmalkotását, amelyet Mississipp-i rabjai címen fognak játszani nálunk. A legkitűnőbb francia filmek közé tartozik a párisi Albatros-filmgyár nagy slágere, a Szép asszony! Et!t! Halál!..., amelyben az új filmművészet egyik legkitűnőbb harcosa, az orosz Iván Moszkovkin játszik parádés szerepet. Ezeket a filmeket a Star-filmgyár vásárolta meg Magyarországra számára és a Kamara fogja bemutatni.

— A Kamara szezonjáról csak annyit mondok, hogy teljesen új szemlében, új irányelvekkel fogjuk vezetni mozgósínházunkat, amelyben még az idén előadásra kerül az előbb említett filmek kivül Claude Farrère világíres regényének, A csatának filmváltozata, Szessu Hayakava, a kivételes tehetségű japán színész játszik ebben a filmben japán feleségével együtt. Nálunk kerül előadásra

a németek monumentális nemzeti hőskölteménye: A Niebelungok.

Két pazar kiállítású Glória Swanson-film, köztük Alfred Sarcit világsiker aratot vizsgálta, a Kékszakállú nyolcadik felesége; Henry Porten nagy filmje, Ki a Ghetóból és az amerikai Goldwyn Pictures nyolc elsőrangú attrakciója.

— S most térjünk át legelőkelőbb sztárjainkra, akik az idén a Kamarában szerepelni fognak: Harold Lloyd „Doktor Jack” című ötfelvonásos burleszkjében fogja megkegyeztetni közönségünket. Programunkba vettünk egy amerikai Lubitsch-film, Harry Piel három nagy filmjét és Mia és Joe May idei slágerét, amelynek Die Liebesbriefe der Barónin „S” a címe. Ez természetesen csak vázlatos program és egészen biztos, hogy az 1924-25-ös szezon alatt még sok kellemes meglepetést tudunk majd nyújtani filmeseménnyekben közönségünknek.

Ezeket mondta Hirsch igazgató, akinek nyilatkozatahoz még csak annyit fűzünk hozzá, hogy az új szezon hatalmas konkurrencia jegyében fog lezajlani, ami természetesen a közönség javára szolgál, mert ez elősegíti, hogy a filmközlésünk csak jó filmeket jelentethessenek meg és a közönség csak jó filmeket láthasson a premier mozgósínházakban.

Egy film, amelyben a filmszínész
egész családja játszik

Chaplin annakidején Amerikában ugyancsak megölték a Harold Lloyd-burleszket. Chaplin abba is hagyja a burleszkekben való szereplést és ma az United Artistsnél filmrendező. Helyét teljesen Harold Lloyd foglalta el, akinek azonban a legutóbbi évtlen komoly és veszedelmes konkurrenciát akadt. Chaplinnak és Fattynek egyik fiatal partnere, Buster Keaton tűnt föl a mozdószonon és a Metro-filmgyár egymásután elkészítette három hétfelvonásos burleszkfilmjét, amelyek közül kettőt a toszangeles filmkonferencia világ attrakciónak klasszifikált.

Buster Keaton nálunk Skót néven ismerték meg egy kisebb burleszkjében, amelyben már láthatta a közönség azt, hogy ellenállhatatlan humor burleszkkomikus tűnt föl a láthatáron. Ebben a kis filmben azonban még nem ánkult ki és nem is alakult ki a közönség végleges jó véleménye Buster Keatonról. Falamennyi más európai államtól megelőzve, most Budapestre kerül először bemutatásra Buster Keaton egyik legszenzációsabb filmje, a The Hospitality, amelyet péntektől, 22-ikétől mutat be a Corvin Színház. Az Orion-filmgyár vásárolta meg Magyarországra számára ezt a pompás humorú hétfelvonásos burleszket, amelynek utolsó két felvonásában levő Niagara jelenet fölülmúlja az „Ut a boldogság felé” felejthetetlen szatirjelenetét is.

A „The Hospitality”-t Isten hozott címen jelenteti meg nálunk az Orion-filmgyár. A filmben az egész Buster Keaton-család játszik: apja, felesége, gyermeke. Skótnak felesége, Norma Talmadge és Constance Talmadge bájos huga, Natalie Talmadge, kislánya pedig kétéves és olyan tehetséges, hogy az amerikai „Photo play” cikke szerint második Jackie Cogan lesz belőle. Meggyőződésünk, hogy a pesti közönség alig várja már, hogy Keaton új filmjét láthassa és időközönként Amerika kedvenc burleszk színészt: Isten hozott!

A Tivoli új szezonja

Április 28-án, csütörtökön nyitja meg újra kapuit a Tivoli-mozi, a fővárosnak ez egyik legújabb és legkedveltebb mozgósínháza, amely az új szezonra minden tekintetben átszervezte várja törszönségét. A Tivoli teljesen átalakítva, kibővített zenokarral premiermozió aranzsált és hétről-hétre a külföldi filmgyártás legreprezentánsabb alkotásait fogja színre hozni. Az újdonságok között a világhírű amerikai Paramount-filmgyár legfrissebb mesterművel dominálnak a mozibajáro közönség kedvence sztárjaival a főszerepekben. A Tivoli idei szezonja előreláthatóan igen eseményes lesz. Augusztus 28-iki megnyitó műsorát legközelebb fogjuk e helyen ismertetni.

+ Baby Peggy első nagy filmje: „Peggy gyémánt-babája”, továbbá a „Farkasverem”, Lon Chawey mesteri alakításában az Urániában 26, 28 és 30 órakor.

Harsogó kacagás a Kamarában!

43 honfoglaló magyar csontvázát és sirját találták meg Székesfehérvárott

Látogatás a honfoglaló magyarok sirjánál a székesfehérvári rádiótelepen. — A legújabb ásatásnak szenzációs eredményei vannak: hatalmas ősi temetőt ásnak ki

Székesfehérvár, augusztus 24.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Tavaly novemberben a Székesfehérvárott fölláított rádiótelepen dolgozó munkások a telep egyik szögletében megépülő leletre bukkantak: a föld színétől körülbelül egy méter mélységben, emberi csontvázat találtak, mellette különös formájú edényeket és apró csecsebecségeket. A különös lelet jelentőségével természetesen az első pillanatokban senki sem volt tisztában. A csontvázat és a leleteket megmutatták a székesfehérvári múzeum vezetőinek, akik azonnal megállapították a csontváz mellett talált leletekből, hogy azok a honfoglalás idejéből valók és a csontváz minden valószínűség szerint honfoglaláskorabeli magyar teteme. Ez adott impulzust az ásatások megkezdésére. Arra azonban nem is gondoltak, hogy milyen óriási jelentősége és mennyi tudományos érdekessége lesz az ásatások eredményének. Az ásatások megkezdését már jónéhány hónappal ezelőtt határozták el a székesfehérvári múzeum vezetői, de váratlan akadályok toronyosultak a tudományos kutatás elé, amelyeket hosszantartó jogi viták után sikerült csak elhárítani. Az történt ugyanis, hogy az ásatásokra legelsőbb engedélyt kellett szerezni. Az engedély megadására pedig egyszerre két illetékes ténylező is jelentkezett: az állam és Székesfehérvár városa. Az állam bérlő a várostól a rádiótelep területét, ahol az ásatásokat kellett megkezdni, a város tehát a terület tulajdonosa, az állam a bérlője. Megkezdődtek erre a tanácskozások, anketézések, jogi viták, végül is úgy döntöttek, hogy a várostól kell az engedélyt megszerezni. A város természetesen az engedélyt megadta, sőt

vállalta a tudományos kutatás finanszírozását

is. Így kezdődött meg néhány héttel ezelőtt, augusztus 10-ike táján, az ásatás. Valóságos kis expedíció indult el az ásatási munkálatokra: Marosi Arnold tanár, a fehérvári múzeum igazgatója, Bartucz Lajos dr. egyetemi magántanár, a Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya antropológiai gyűjteményének egyik vezetője, Lichtneckert József régész és öt-hat munkásember. Székesfehérvárott körülbelül órajárányira fekszik az állami rádiótelep, amelynek baloldali végében, kis domb tővében állapodott meg Marosi tanár expedíciója. Itt találták a munkások az első csontvázat, következőképpen itt kellett lenniük a többi ősi tetemeknek és síroknak is. Alig telt bele fél nap, máris valóban

számos csontvázat, egész halom ősi fegyvert

találtak. Érthető örömmel és meglepetéssel fogadták a nem várt gyorsasággal elért eredményt, amely most már egyre intenzívebb munkára, egyre szorgosabb kutatásra ösztönözte Marosit és társait. Az első hét munkájának eredményeképpen már

tízennyolc sír

került felszínre a székesfehérvári rádiótelepen. A városban óriási érdeklődést keltett a sírok fölfedezése és igen sok érdeklődőt vonzott az ősi tetemek megtekintésére. Ellátogattunk a tudományos kutatás színhelyére és érdeklődtünk az ásatások legfrissebb eredményei felől. Itt a székesfehérvári kutatók: a sírok föltalálására ugyancsak kutató árkokat húznak. Két ilyen, egyenként körülbelül 60 méter hosszú árok készült el eddig. Az árkok mentén azután beáznak valamivel és

kisebb-nagyobb távolságban egymásután találják meg a honfoglaló magyarok sírjait, bennük a szürke színű csontvázakat, elkérgese-

OPERA ÉTTEREM
ES **VEZEKLŐ PINCE**

VI. ANDRASSY-UT 25. SZÁM
VEZETŐ BUCSKY PÉTER VENDEGLŐS ES SZAKÁCS

A főváros legszebb terrasz
A halászlét Bucsky Péter személyesen főzi

A zenét a legkiválóbb művészek
együttese szolgáltatja
Vigyázat!! Halat csak ott egyél, ahol sok fogy

dett edényeket, kincseket és larcí eszközöket. A csontvázak és leletek megtisztítása külön munka és ugyancsak nagy fáradságot, óvatosságot és ügyességet kíván. De maguknak a hamvoknak a kiásása is éber és rendszeres munkát igényel. Amint a munkások érintik kapájukkal a csontvázat, szakértők fognak hozzá a tulajdonképeni kiásáshoz.

Egy-egy sírban két csontvázat is találtak: anyát és gyermekét, férjet és melléje temetett feleségét.

Ezeknél meg lehetett állapítani pontosan, hogy milyen helyzetben helyezték el a honfoglaló magyarok holttesteit. A síroknak a legkülönbözőbb ékszerekre, edényekre és fegyverekre bukkantak. Úvegéből készített gyöngygyakékékek, bronz karpercek, nagy bronz gyűrűk kerültek felszínre. Találtak többek között vadász nyilhegyeket, késpengéket, csöbröket, stb. A síroknak egymástól való távolsága és mélysége a legkülönbözőbb. Van olyan sír, amelyre a föld színétől alig egy fél méterre bukkantak rá, viszont vannak másfél méter mélységben is sírok. Az átlagos távolság a sírok között 4-5 méter. A legmesszebb fekvő sírok 10 méterre esnek egymástól. Érdekes, hogy a csontvázak legnagyobb része női és gyermek csontváz.

Tíz nőre jut átlag egy férfi.

Eddig legalább is ez az arány. Ennek az az egyszerű magyarázata, hogy a férfiak a harcokban haltak hősi halált és csak az öregeket, gyermekeket temették el idehaza. A csontvázak legnagyobb része teljesen ép állapotban van, csak egynehány gyermek csontváz korhadt el — az ezer esztendő alatt. A csontvázak és leletek kiásása után gondosan becsomagolják valamennyit és beszállítják a múzeumba, ahol azután hozzáfognak a megtisztításukhoz. Az ásatások egyre érdekesebb és nagyobb számban eredményeket hoznak.

Ma reggelig összesen 43 honfoglaló magyar csontvázat és sirját találták meg.

Az eddigi jelekből következtetve azonban még jóval több ősi sírt fognak föltárni. A kutató tudósok ugyanis

hatalmas ősi temető föltárására gondolnak munkájuk eredményeképpen.

Beszéltünk Bartucz Lajos dr. professzorral is, aki ezeket mondotta:

— A munkálatokat rövidesen befejezzük és reméljük, hogy

lovagsírookra is akadunk.

Az összegyűjtött emlékekből egy-két jellegzetes példányt kap a fehérvári múzeum, a többi csontvázat a budapesti Néprajzi Múzeumba visszük, ahol a honfoglaló magyarok antropológiai vizsgálatához fognak anyagul szolgálni.

**Nincs külön fogápoló,
mint a Brázay Kalogén-
fogkrém, szájviz, fogpor**

az Amerikai
ROYAL
gépez

„„ új **PILASTER** modellje
világszenzáció!

Országzserte díjmentesen bemutatjuk!
Kedvező árral felítételek.
Kizárólagos vezérképviselő:

Kovács A. és Társa V., Nádor-u. 5.
Telefon: 34-96. 9022

AMUNDSEN
az északi polusra

DITRICHSTEIN
éjszakai polusra utazik

A kiskirályok is sirnak

A vármegyék tisztviselőit neveztük el hajdan „kiskirályok”-nak. Istenem, de nagy urak is voltak ott a saját külön pátriájukban! Valóságban uralkodtak a vármegyékben. Minden vármegyének meg volt a maga dinasztiaja. Minden dinasztia tizediziglen megosztotta a fölmenő-, lemenő- és oldalrokonság közt a hatalmat, amelynek tetején trónolt az alispán. Ez volt a „kiskirályok” igazi ura és parancsolója. Fölfelé, a kormány felé jámbor alkalmazkodók, de lefelé kérelmetlenül végrehajtói a vármegye akaratának, meg a saját úri följogásainak. A fölfelé való szervilizmust is pompásan tudták beleburkolni abba a különös vármegyei úri tempózába, amelyből a plebs csak az imponáló kevélységet látta. Ahány járása volt a vármegyének, annyi „kiskirály” virtuskodott benne. Mert minden szolgabíró kivirtuskodta magának a kiskirályi hatalmat és tekintélyt. Összetartottak, mert nemcsak a családi kötelékek, hanem az érdekek is összefűzték őket. A bihari, bácskai, zempléni vármegyei dinasztiák különösképpen is híresek voltak, mert még a kormányoknak is imponálni tudtak roppant befolyásukkal. A kormányok bizalmasai, a főispánok, csak egy forma szerint voltak a megyék élén s csak a választások idején szorongatták a kiskirályokat a mandátumok beszállítására. Ha a kiskirályok opponáltak a főispánnak, nem ők buktak meg, hanem a főispán kapott orrot, vihette a sátrát másfelé.

És most megtörtént az a hallatlan eset, hogy a vármegyék kiskirályai összeálltak s keserves panaszok után fölhangzott a sírárok özönében a passzív rezisztenciával való fenyegetőzés. Miért? Azért, mert nincsenek meglegedve a járandóságaikkal, mert — ők mondják — nem tudnak megélni a fizetésükből.

Csakugyan rettenetesen megváltozhatott a világ, ha már a kiskirályok is a szegénységüket viszik így nyíltan a piacra! Valamikor régen ez elképzelhetetlen lett volna. Micsoda dekadencia! Hiszen megtörtént régen is, hogy a jegyzők panaszoktól s deputációkat küldöztek a kormányelnökhöz, meg a belügyminiszterhez vagy a kereskedelmi miniszterhez. Hol a közjegyzőkre panaszok, hogy elveszik előlük a kereseti forrásokat, hol vasúti szabadjegyet kértek. De még a jegyzők se a szegénységükkel hozakodtak elő, mert ez csorbította volna odahaza a tekintélyüket, márpedig a tekintély volt az igazi bázisa anyagi javaknak is, erkölcsi fenségnek is. De most alispánok, főjegyzők, szolgabírák kebléből tör ki a keserűség. A hajdani kiskirályok demokratizálják a vármegyei hatalmat a szegénység lyukas köpenyével.

Ha csakugyan őszinte a panaszuk, igazán sajnálatraméltók. Ha csakugyan olyan szegények, hogy már a tekintélyüket is áldozatul dobják, akkor ez a jelenség már olyanok előtt is megdöbbentő, akik, mint jó magam is, sokszor keservesen érezték a vármegyei kiskirályok hatalmaskodásának néha egyenesen basáskodó természetét. Különösen választások előtt és választások után. Mert ilyenkor láttuk, éreztük, hogy micsoda roppant hatalom egy-egy közjegyző, nem is szólván a főszolgabírákról, akik a járás kormányzatának gyepőit tartván kezükben, a hatalom ostarát nemcsak patogtatták, hanem bizony oda is suhintottak vele az ellenzéki választók nyaka közé...

Amióta olvastam az erről a gyületről szóló tudósítást, amióta megtudtam, hogy a hajdani kiskirályok is letörték — ha csakugyan így letörték —, elviselhetőbbé vált a magam szegénysége. Már nem szégyenkezem amiatt, hogy nem tudom, hogyan szerzem be a téli tüzelőmet. Ha már a kiskirályok is rongyaikat mutogatják zászlóképpen, akkor igazán fölfordult világot élünk. Vajjon mit szólnak ehhez odahaza azok a polgártársak, akiket a „rég jó időkben” a kiskirályok esendőri földjeit alatt vitettek a választásokhoz, hogy lezavazzanak a kormányparti jelöltre, vagy pedig, ha akadékoskodtak, aklokba zártatták s ott őriztették őket szuronyos csendőrrökök a szavazás végeztéig — nagyobb dicsőségére a polgári akaratnyilvánítás törvényes szabadságának.

Szatmári Mór.

NERO
monumentális
Fox-film

Chaplin-Jackie Coogan a Kölyökben

HAZAI FATERMELŐ RT gyártmányai
Kizárólag a gyári lemezeken!
Tisza Kálmán-tér 3, Telefon: J. 52-04

XYLOS-BUTOROK

különleges hálószobák, ebédlők, leányzószobák, gyermekszobák, gyermekágyak, rugalmas laágybetétek

VASÁRNAPI SPORT

Négy világrekord a MAFC nemzetközi uszóviadalán

Az amerikaiak és a németek sorozatos győzelmeiket aratták. — Weissmüller 100 yardos új világrekordja 52'2 mp. — A leggyorsabb magyar uszót, az egri Bárány Istvánt, Krueger is maga mögött hagyta

(A Reggel tudósítójától.) A Műgyetemi Athletikai és Football Club XXXII. nemzetközi uszóviadalán az amerikai J. Weissmüller és P. Krueger, világbajnokok, továbbá a legkiválóbb német versenyzők, E. Rademacherrel az élen, a magyar uszógarda elitjével állottak szemben a Császár-fürdő ódon falai között, amely zsúfolásig megtelt sportrajongókkal.

A hatalmas küzdelmekben három új világrekord született, egyet pedig beállítottak.

A világrekordok J. Weissmüller és Rademacher nevéhez fűződnek, akik az ötnapos uszóéleten minden várakozást fölülmúltak nagyszerű teljesítményeikkel. Mellettük csak az egri uszók — főleg Bárány István — vezérkedtek, de fiatal szervezetük vasárnap már nem bírta az iramot és így történetesen meg az, hogy az utolsó napon az egész vonalon az amerikaiak és a németek győztek.

Különösen a magdeburgi uszók tettek ki magukért.

Vasárnapi eredmények:

I. Király-díj, 100 yard. Világrekord: J. Weissmüller (Egy. All.) 52.2 mp., 1924 VIII. 24. — Magyar rekord: Halmay Zoltán (MTK) 57 mp., 1907 VII. 7. — Klubrekord: dr. Belezny László 57.6 mp., 1913 VII. 23.

1. J. Weissmüller (Amerika, IAC) 52.2 mp. Világrekord! 2. P. Krueger (Amerika, IAC) 57 mp. 3. Bárány István (MESE) 58 mp. 4. Gáborffy Antal (NSC).

II. Magyarország 1924. évi 100 méteres mellúszó bajnoksága, egybekötve az Allamdíjjal. Világrekord: Siposs Márton (MAFC) 1 p. 16.2 mp., 1922 IX. 24. — Magyar rekord: Ugyanaz. — Klubrekord: Siposs M. 1 p. 15.6 mp., 1923 III. 29.

1. F. Rademacher (Hellas, Magdeburg) 1 p. 18 mp. 2. Bartha István (III. ker. TVE) 1 p. 21.4 mp. 3. Hegedűs (BEAC) 1 p. 26.2 mp.

III. Roessmann-Kühnemann Rt. díja, 100 m-es hátúszás. Világrekord: W. Kenloha (Egy. All.) 1 p. 12.6 mp., 1922 III. 22. — Magyar rekord: Bartha Károly (NSC) 1 p. 15.4 mp., 1924. — Klubrekord: Szentgróthy László 1 p. 20 mp., 1912 VI. 24.

1. E. Dahlem (Breslau) 1 p. 15.4 mp. 2. Bartha Károly (NSC) 1 p. 16.8 mp. 3. Zsótér (MAFC) 1 p. 25.6 mp.

IV. Gróf Fürstenberg-vándordíj (Stafétaverseny) 662 $\frac{1}{2}$ m, 100 és 133 $\frac{1}{2}$ méter, tetszőszerinti úszással. Védő 1922-re a Hellas Magdeburg (Steffens, Kunze, Hilmar) 3 p. 36.4 mp., 1923-ra a MAFC (Hay, Kenyeri I., Eperjessy) 3 p. 32. mp.

1. Eger csapata (Bárány, Szigriz, Bitskey) 3 p. 25.8 mp. 2. III. ker. TVE 3 p. 39 mp. NSC földadt.

V. József kir. herceg díja, 200 méter. Világrekord:

J. Weissmüller 2 p. 15.6 mp. (Egy. All.) 1922. — Magyar rekord: Eperjessy Béla (MAFC) 2 p. 25 mp., 1923 VI. 17. — Klubrekord: Eperjessy Béla 2 p. 25 mp., 1923 VI. 17.

1. J. Weissmüller (Amerika, IAC) 2 p. 23.4 mp. 2. F. Berges (Jungdeutschland) 2 p. 27.6 mp. 3. Bitskey (MESE) 2 p. 27.8 mp.

VI. Germania-vándordíj, 4x66 $\frac{1}{2}$ méteres staféta-verseny. Negyedik kiírás. Védő 1921-re a MAC, 1922-re és 1923-ra a MAFC.

1. Hellas csapata 3 p. 7.2 mp. 2. III. ker. TVE 3 p. 11.2 mp. NSC földadt.

Egyéb versenyszámok: 100 m. hátúszás juniorok részére: 1. Barna Károly (III. ker. TVE) 1 p. 33.8 mp. Halász II. (MAC) földadt. — 100 m. ifjúsági gyorsúszás:

1. Vermes Ferenc (VAC) 1 p. 13.4 mp. 2. Szabó (VAC) 1 p. 14 mp. 3. Tóth (OTK) 1 p. 19.4 mp. — 100 m. oldalúszás, I. oszt.: 1. E. Bencke (Hellas, Magdeburg) 1 p. 10.8 mp. 2. Homonnay (III. ker. TVE) 1 p. 15 mp. — 4x66 $\frac{1}{2}$ m. II. oszt. vegyesstaféta: 1. Hellas csapata 3 p. 17 mp. 2. NSC 3 p. 19 mp. 3. MAFC 3 p. 28 mp. — 200 m. II. oszt. mellúszás: 1. Hegedűs István (BEAC) 3 p. 16.8 mp. 2. Weisz (VAC) 3 p. 36 mp. — 100 m. hátúszás hölgyeknek: 1. Kreszner Károly 1 p. 41 mp. 2. Wágner Olga (FTC) 1 p. 43.4 mp. 3. Siposs Manci (NSC) 1 p. 46.2 mp. — 662 $\frac{1}{2}$ m. II. oszt. gyorsúszás: 1. O. Cordes (Hellas, Magdeburg) 41.3 mp. 2. Czelle (III. ker. TVE) és O. Haucisen (Hellas) 42 mp. 3. Kenyeri (MAFC).

Vízilabda, I. oszt. bajnoki mérkőzés: FTC-VAC 5:1 (5:1). Ötvennégy másodperccel előbb fújták le a mérkőzést a beállított sőtéttség miatt.

A jubileumi díjat a magdeburgi Hellas nyerte 9 ponttal. 2. IAC 8 ponttal.

A verseny után dr. Donáth Leó, a magyar uszósport egyik vezére, munkatársunknak a következőket mondta:

— Látszólagos ellentét van a magyar-német uszóviadal és a MAFC versenyének eredményei között. A valódi helyzet azonban az, hogy Magyarország és Németország még mindig méltó riválisai egymásnak.

És ez így van jól, mert földrajzi fekvésünknek fogva is a legközelebbi összeköttetésben lehetünk egymással.

A németek ereje a tömegnevelésben van, nekünk pedig mindenkor nagyszerű egyéni versenyzőink voltak.

A tömegeket kell megmozgatnunk, hogy még több kiváló uszónk legyen és ebben Eger, a „magyar Magdeburg” a követendő példa.

Gerhárd Lajos.

Kétszázharmincöt stafétafutó startolt a MAC „Hősök emlékverseny”-én

Molnár (MAC), Gáspár (MAC), Kurunczy (KAOE) és Forbáth (FTC) kitűnő teljesítményei. — Király Pál vereséget szenvedett az egyórás futásban

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Athletikai Club háboruban hősi halált nagynevű atléta emlékére vasárnap ötödször rendezte meg a „Hősök emlékverseny”-t, amelyen hazai versenyzőink színe-java szerepelt. Az eredmények közül kimagaslak Gáspár Jenő, Molnár (MAC), Kurunczy (KAOE) és Forbáth (FTC) teljesítménye. Nagyszerű képet nyújtott a 15x400 méteres staféta, amelyben 17 csapat részéről

kétszázharmincöt futó jelent meg a startnál, ami páratlan a magyar sport történetében.

Különösen a MAC-futók keltek föltűnőnek. A fölvonulásban az evezős-futók lapátokkal, a birkózók pedig súlyzókkal jelentek meg és viharos tapsot arattak.

Részletes eredmények:

1500 m. síkfutás, II. oszt.: 1. Leichtag (MTK) 4 p. 19.7 mp. 2. Sárvári (MAC) 4 p. 27 mp. 3. Hegedűs (RAC) 4 p. 27.6 mp. — Tavolugrás. (Veress Sándor-emlékverseny): 1. Molnár (MAC) 711 cm. 2. Somfay (MAC) 707 cm. 3. Püspöky (MAC) 670 cm. — 100 m. síkfutás (Bertalan Zoltán-emlékverseny): 1. Kurunczy (KAOE) 11 mp. 2. Muskát (MTK) 11.2 mp. 3. Nemes (OTE) 11.2 mp. — Magasugrás. (Szegedi Géza-emlékverseny): 1. Gáspár (MAC) 188 cm. 2. Magyar (MTK) 172 cm. 3. Komenos (BEAC) 165 cm. Gáspár a 192 cm-es rekordmagasságot hajszálnyira dobta. — Gerelyvetés: 1. Thier-Szabó (MAC) 47 m. 80 cm. 2. Ghillány (MAC) 47 m. 57 cm. 3. Bechtold (BBTE) 42 m. 13 cm. — 400 m. síkfutás. (Fábián Béla-emlékverseny): 1. Kurunczy (KAOE) 50.7 mp. 2. Gerő Mór (KAOE) 51.5 mp. 3. László (MTK) 55.8 mp. — Súlydobás. (Mudin Imre-emlékverseny): 1. Forbáth (FTC) 14 m. 15 cm. 2. Nonn (BBTE) 12 m. 06 cm. — 200 m. síkfutás, II. oszt.: 1. Steinmetz (KAOE) 24.2 mp. 2. Winter (KAOE) 24.6 mp. 3. Ritter (MTK) 25.2 mp. — 1000 m. síkfutás: 1. Bejezy (MAC) 2 p. 41 mp. 2. Rózsa (MTE) 2 p. 46.3 mp. Két induló. — Diszkoszvetés, II. oszt.: 1. Szücs (MAC) 38 m. 30 cm. 2. Farkas (MAC) 33 m. 30 cm. 3. Balog (MAFC) 32 m. 70 cm. — 110 m. gátfutás. (Vargha Pál-emlékverseny): 1. Püspöky (MAC) 16 mp. 2. Muskát (MTK) 16.1 mp. 3. Somfay (MAC) 16.6 mp. — 15x400 m. stafétafutás. (Névtelen hősök emlékverseny): 1. MAC A csapata 13 p. 55.8 mp. 2. MTK 14 p. 17.8 mp. 3. KAOE 14 p. 22.6 mp. 4. FTC 14 p. 47.2 mp. 5. MAC B. 6. RAC. 7. BBTE. 8. MTE. Egyórás futás: 1. Neumann Albert (MTE) 17.536 m. (2600 m. el.). 2. Kultár (MAC) 17.185 m. (el. nélkül). 3. Király (ESC) 16.856 m.

Megnyiták a futballpályák kapui

(A Reggel tudósítójától.) A futbalszezón tulajdonképpen két hét múlva az I. osztályú csapatok bajnoki küzdelmével kezdődik, de már vasárnap megnyiták a sporttelepek kapui, mert a II. osztályú egyesületek első bajnoki fordulója került színre. A legnagyobb érdeklődés a volt elsőosztályú 3:3 FC és ÚTSE-mérkőzés felé fordult, amely — bár a budaiak két ízben is vezettek — eldöntetlenül végződött.

Részletes eredmények:

„33” FC-ÚTSE 2:2 (1:1). MAC-Főv. T. Kör 2:2 (1:1). Ekerszeresek-Postások 1:0 (0:0). TTC-ETC 4:1 (0:1). BAK-UMTE 2:0 (1:0). KTE-KAOE 1:0 (1:0). Husos-EMTK 1:0. A Törökvs-NSC barátságos mérkőzés 4:0 (1:0) végződött. Vasas-KAC barátságos mérkőzés 2:1 (1:1).

Győzött az MTK Zágrábban, az FTC pedig Bécsben

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A magyar bajnokcsapat, az MTK vasárnap Zágrábban revánsmérkőzést vívott a Gradjanski-Concordia kombináltjai ellen és újabb győzedelmeskedett, ezúttal 2:1-re verve nagyjétekerejű ellenfelét. Az első gólt Molnár lötte tizenegyesből, a második gól Orth nevéhez fűződik. Az FTC Bécsben a Simmering ellen szerepelt és mindvégig fölünyes játék után 3:0-ra győzött. — Az ÚTE a Viennával 3:3 arányban eldöntetlenül végzett.

Játékos-szakszervezetet alakítanak hétfőn Bécsben az „álmatorók”, jogosnak vélt anyagi érdekeik védelmére, mert attól tartanak, hogy mint „profilok”, kevesebb fizetést kapnának, mint most.

A legjobb magyar motorvezetési kerékpáros versenyzőt legyőzte a bécsi Kaletta. A Kitaratás KK vasárnapi nemzetközi kerékpár- és motorversenyén a „Motorvezetéses Derby”-ben a bécsi H. Kaletta súlyos vereséget mért a legjobb magyar steher-re, Bánitzkyre. A „Grand Prix”-t a leggyorsabb fleyerünk, Grimm nyerte meg. Részletes eredmény: I. „Grand Prix” 1000 m. 1. Grimm (EKE). Utolsó 200 m.: 14.1 mp. 2. Reichert. 3. Mazák. 4. Velvart. — II. Terepverseny, 2000 m. 1. Grimm-Eigner. 2. Mazák-Velvart. 3. Széchenyi-Szilágyi. — III. 10 kilométeres páros verseny. 1. Grimm-Schwarz. 2. Mazák-Velvart. — IV. „Motorvezetéses Derby”, 25 km. 1. H. Kaletta (Bécs). 2. Bánitzky másfél körrel hátrább. 3. Tóth István.

Houben újabb győzelme. A charlottenburgi Stadionban vasárnap a 100 méteres síkfutásban a crefeldi Houben 10.6 mp. alatt győzött az ausztráliai Carr és az ujjeländi Porritt előtt.

Idel angol női és férfi

hócipő 240.000K

KERTÉSZ II, Andrassy-ut 36

A kisebb versenyistállótulajdonosok válságos helyzetbe jutottak

Csütörtökön tartották meg Alagon az évenként szokásos telivériskóráverést. A földművelésügyi miniszter szabad kivittelt biztosított a külföldi vásárlóknak, ezzel akarta a tenyésztőket jobb árakhoz juttatni. A tenyésztők ugyan ezt a célt el is érték, de viszont ennek aztán az lett az eredménye, hogy a legértékesebb, küllemi-leg a legszebb és legjobb, vérszétételében pedig a legnemesebb anyag mind külföldre vándorolt.

Istállótulajdonosaink vásárlás körülül tartózkodásának sok mindenféle magyarázata van. Versenyistállót a mai időkben föntartani a legnagyobb luxus közé tartozik. A versenyistállók oly alacsonyok a horribilis rezsihez képest, hogy a több versenyt nyert lovak sem tudják a zabjukat megkeresni. A háboru előtt, sőt a háboru alatt is, nagyon sok apró istállótulajdonos volt, aki egy-két versenyloval, helyes beosztással, föntudta magát tartani. Ezek a kisebb versenyistállótulajdonosok nem nagyon fogadtak. Legfőkébb maguk idevitették a lovaikat és a lóversenyekben hozzáértéssel és szorgalommal vették föl a versenyt a náluknál tehetségesebb istállók szembelen. Ezt a nemcsiszorúságot és igazi sportszeretetet reprezentáló kis istállótulajdonosokat az újabb idők egészen kiszorították a pályáról. A régi nagy versenyistállótulajdonosok (Jankovich, Festetics, Dreher, Zichy, Wenckheim) ma is szuverén urai a versenyüzemnek. Nekik nincs szükségük, hogy a telivérárvetésen csikókat vásároljanak. Nekik megvan a maguk ménese, a maguk tenyésztése. Itt nem is szenvedett változást a nagy üzem. Csak az eltűnt kis- és középistállótulajdonosok helyébe léptek újak. A háborus konjunktúra szárnyain meggazdagodottak. Ezek számára a lóverseny nem passziót jelent, hanem az üzleti befektetésnek egyik nemét. Miután az alacsony versenydíjakból képtelenség versenyistállót föntartani, a kisebb istállótulajdonosok egyenesen rá vannak kényszerítve versenyfogadásokra. A ringben játszó istállótulajdonosok közül a régiokat ujjainkon meg tudjuk számolni. Az igazi, nagy plönzserek az új istállótulajdonosokból kerülnek ki. Sajnos, a versenyüzemet is jórésben a fogadások irányítják. A fogadókat ez évben következetesen üldözte a balszerencse. Olyan időket élünk, amikor minden üzleti vállalkozás pang. Az új versenyistállótulajdonosok pedig éppen a jólmenő üzleteik, vállalkozásaik révén engedték meg azt a luxust, hogy versenyistállót tarthassanak. Az általános pangás, a penztlenség, az alacsony versenydíjak és a rossz fogadási év a magyarázata annak, hogy éppen azok az érdekeltek, akiknek elsősorban szót a telivérárvetés, a kis- és középistállótulajdonosok, akik nem rendelkeznek saját ménesekkel, szőhoz sem tudtak jutni az árverésen és így esett meg, hogy a telivériskók legjobbjai mind külföldre vándoroltak. (m. j.)

Lovaregyleti versenyek

Vasárnap fejeződött be a Lovaregylet augusztusi mitingje, amelyet bátran „fekete miting”-nek lehetne nevezni. Favoritvereségek, rossz startok és irrális események révén sokáig emlékezetes maradt a turi látogatást követően. A záró napon kissé megegyezett érdeklődés kísérte a kevés változatosságú nyugati versenyeket. A nap főeseményét a nagyszerű hírekről kiserít és alaposan lefogadott Patt nyerte meg. Ez volt a nagyobb versenyekben a miting egyetlen favoritgyőzelme. A Prince-Sakk után nevelt két éves, amely az Eresi-ménese jobb egyedei közé tartozik, Patriusban nem sokat vert ugyan, de a stílus mindenesetre könnyed és lebilincselő volt. A Welier-handicapban Integritás a startnál állvamaradt, ezáltal ezen a mitingen már másodízben. Ugy látszik, a mén javíthatatlan animozitással viseltetik az álló startrendszer iránt. A Lovaregylet e vétkes mulasztásért súlyos büntetést rótt a valamikor még szebb napokat látott Spiridion-Rádvár-ivadéokra, mert a föntatósága alatt álló pályáiról egyszer és mindenkorra kiltította. Az Augusztusi handicapban Utolsó duplázott rá minapi győzelmére. A favoritvesztések között A tempo, Szepes és Vízi lemaradása gazdagította a bukniérek tászkáját.

A nap részletes eredménye a következő:

I. futam: 1. Bajtárs (1/2) Sajdik. 2. Bogy (1/2) Szabó L. II. 3. Székely (3) Takács I. Fm.: Granit, Szita. 1h. 2h. Tot.: 1000:2300, 1500, 1700. II. futam: 1. Szumir (4) Gutai. 2. Filigrán (6) Gulyás B. 3. Morinda (6) Stenzl. Fm.: Mahonia, Disappointment, Maladroit, Integritás, A tempo, Junper, Párkány. 3/4h. 1/2h. Tot.: 1000:3600, 1900, 2700, 2000. III. futam: 1. Patt (p) Gulyás B. 2. Patrius (12) Nagy G. 3. Liborius (3) Schejbal. Fm.: Pignouf, Barátom, Pityke. 1/2h. 1/2h. Tot.: 1000:2100, 1600, 3500. IV. futam: 1. Utolsó (2) Nagy G. 2. Kudlich (3) Schejbal. 3. Borgia (6) Eseh. Fm.: Fonóka, Vivat, Sakk-matt, Rigolo, Kikeriki, Szándék, Turán. 1h. 3/4h. Tot.: 1000:3800, 2000, 3200. V. futam: 1. Novara (5) Schejbal. 2. Ballada II. (8) Sajdik. 3. Agricola (10) Rajcsik S. Fm.: Vak Bottyán, Mohren König, Szepes, Nephtis, Borura derü, Pronto, Mit szól hozzá? En garde!, Alperes, Bodros, Thereszovac, Aldomás, Dukat, Blondin. 3/4h. 1/2h. Tot.: 1000:6000, 2400, 6000, 6200. VI. futam: 1. Mende-Monda (4) Gutai. 2. Mella (3) Schejbal. 3. Vízi (1/2) Takács I. Fm.: Bikföz, Parisienne, Babuczi, Fruzi, Santolina, Paul, Papucshós.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII. Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.